66

3 2044 106 478 514

Fl
48.5
A72

Karl Forster

4
EBERHARDI ROSEN

M. D. R. Coll. Med. Aff. & Med. Pract. Profess. Ord.

OBSERVATIONES BOTANICÆ,

CIRCA

PLANTAS QVASDAM SCANIÆ NON LIBIVIS
OBVIAS,

ET

PARTIM QVIDEM IN SVECIA HUCUSQUE
NON DETECTAS.

QVIBUS ACCESSIT
BREVIS DISQVISITIO

DE

STRAGE BOVILLA,

QVOTANNIS IN PASCUIS CHRISTIANSTADII
OBSERVATA.

~~~~~*~~~~~
LONDINI Gothorum.

Ex Officina Directoris, CAROLI GUSTAVI BERLING,
Reg. Acad. CAROL. Typograph.

MDCCLXIX.

1749

Nov. 1909
19263

S. C. M. LIBERO BARONI

ALBERTO HALLERO,

Consiliario Aulico & Archiatro Regio
Med. Anat. Bot. Chir. Profess. Publ. Ord.
Societatt. Regiarum Britannicæ Svecicæ
Et Upsaliensis Sodali
Reipublicæ Bernensis in supremo
Senatu Ducentumviro ;

Observationes has Botanicas
HALLERIANO unice , quod præ se ferunt
nomine commendabiles
In venerationis tesseram
Felicia simul quævis apprecatus
Dat Dicat & Dedicat

AUCTOR.

Præfatio.

*

*

*

rovinciarum Sveciæ maxime meridionalis Scania est, quam ab exteris undique mare sejungit; continenti vero adnectunt, Hallandia Smolandia atq; Blekingia. Diversum vero ejus solum est & in universum quidem in campestem atq; sylvestem vulgo Scaniam, non male distinguunt. Campetris autem omnis fere ista regio est, quam versus orientem & meridiem, mare Balticum; versus occidentem vero fretum Oeresundense, & initia oceani septentrionalis allunt. Quæ in hoc velut semicirculo, mediterranea tellus comprehenditur, altior simul & sylvestris est, multorum pulcherrimorum piscosorumque fluviorum scaturigo; nec lacuum stagnorumque plane expers. Ceterum vero, Cereris luxurians Scania campestris est, pascuorum vero sylvestris. Quicquid autem sylvestris Scaniæ est, ex duabus velut montium catenis, tanquam matricibus,

nobis saltem videtur derivatum. Ex Oceano enim septentrionali, surgentia montis Hallandsâhs dicti, jura; versus orientem longe porriguntur (norre âsen, tum vocant), montiumque radios Scaniæ, interrupta quamvis serie, largiuntur. Ex eodem vero oceano itidem oriundi montes, ab altitudine nomen Kullen, sortiti aliquantis per procedunt, mox vero in campos explanati, itidem in sylvestria jura resurgunt; quæ, quod meridiei propinqua magis sint, Södreâsen vocant. Hinc vero multorum montium radii derivantur; qui, quod aliquando deliquescant, aliquando vero in oppositas plagas divergant, nullo comprehendi sermone possunt. Quo propius autem campestri Scaniæ appropinquant montes, eo magis scopulos exuunt, & colles constituunt, totos aratri patientes, & feracis Germaniæ plane similes. Neque enim existimandum erit, Scaniæ solum utcunque sterile & maximam partem arenosum esse; sed argillam & humum atram, varie inter se & cum arena mixtas, plurimam ejus partem constituere. Ex meridionali Scaniæ inter maria situ, non quidem saluberri-
tant,

tant, cœlum fuit fortita; ut Germaniæ septentrionalis provinciis, vix; ac ne vix quidem, quantum experiri licuit, cedat. Raro igitur per hyemes, traha vehi in Scania, ob deliquescentes cito nives licet. Hyemes vero nostras (nisi communis per Europam acrioris frigoris impetus sit), tolerant, & maturefcunt in hortis, baccæ mororum, juglandes, persica & armeniaca mala, Cydoniæ & Amygdalæ. Uvæ quidem rarius maturitatem acquirunt perfectam; neque tamen nunquam. Abietes contra, æque quidem difficile per Scaniam meridionalem proveniunt, ac in Uplandia fagi. Quare in hortorum ornamentis, Taxis fere semper uti, necessum habent Scaniæ hortulani. In hoc igitur foli cœlique habitu, non mirum est, plures in Scania, quam per reliquam Sveciam, herbarum provenire species. Quas quidem in Primitiis floræ Scaniæ & in actis quoque Holmiensibus, ante sex annos recensuit Cel. D. & Professor J. Leche; in Floram Svecicam vero transtulit Celeb. Archiater Linnæus. Mihi quidem, ad regendas valetudines nobilium Scaniæ sæpius evocato; gratius nihil fuit, quam eadem quoque opera, historiam patriæ naturalem, in her-

bis indagandis rarioribus , utcunque promoveretur. Tenue autem, quod mihi relictum fuit spicilegium, in præsentî Schediasmate trado. Octodecim enim species sunt, quas a nemine hucusque, in Svecia observatas; per Scaniam sponte provenire comperimus. Has autem non eo nomine describimus, quod illarum singulas, exteris quoque putemus raras; sed quod apud nos hucusque, nemini fuerint obviæ. Sunt vero, *Verbascum* pag. 8. N. 7. *Sium* p. 14. N. 10. *Sium* p. 14. N. 11. *Cepa* p. 18. N. 11. *Tunica* p. 23. N. 16. & pag. 61. N. 56. *Saponaria* p. 24. N. 16. *Antirrhinum* p. 64. N. 60. *Sisymbrium* p. 31. N. 22. *Vicia* p. 36. N. 25. *Lotus* p. 38. N. 26. *Hypochaeris* p. 36. N. 28. *Hieracioides* p. 40. N. 31. *Senecio* p. 44. N. 35. *Aster* p. 49. N. 37. *Helleborine* p. 55. N. 46. *Hypnum* p. 57. N. 47. *Bryum* p. 58. N. 48. *Lichen* p. 58. N. 49. Ex his quidem, *Viciam* Castubicam longe habemus rarissimam, quod nusquam nisi in provincia unde nomen sortita est, sponte provenire observata fuit, in hortos Botanicorum inde translata. Post hanc *Sium* minimum Raji collocamus, quod in Anglia Rájus, circa Lutetiam vero observavit Vaillantius. Novis quoque per Sveciam plantis, accen-

censere potuissimus, Caryophyllum flore odoratissimo p. 63. N. 57. nisi locus natalis eundem sub N. 343. Lin. Sv. suaderet forte indigari. Sed varietates quoq; quasdam recensione non indignas judicavimus: *in quibus; teste Ill. Hallero, in Præf. ad Fl. Jen. Rup. si non eadem, quæ in inveniendis novis speciebus laus, labor certe etiam major est.* Ex his autem potiores sunt: *Lithospermum*, p. 5. N. 5. *Centaureum* p. 10. N. 8. (quod num vera sit varietas nec ne, aliorum esto judicium). *Daucus* pag. 13. N. 9. *Arenaria* p. 29. *Dianthus* p. 61. N. 56. *Palmata* p. 52. N. 43. Sed & alias tandem proponimus plantas, quas ante hac rarissime per Sveciam observaverunt Botanici. In horum censum veniunt: *Saxifraga* pag. 25. N. 18. *Lathyrus* p. 35. N. 24. *Orchis* p. 50. N. 42. *Stachys* p. 64. N. 59 & *Androsace* p. 84. De Allio p. 20. N. 12. monemus, folia ejus subtus convexa, supra plana, adeoque semiteretia esse, intus vero unico constare cavo, adeoque cum Cepa Lin. Sv. 265., excepto germine; congruere. Atque hæc de plantis. Superest, ut de strage, quam descripsimus bovilla Christianstadiensi moneamus, præter morem nuperrime desisse tantisper illam, ex quo strepitus operara-

rariorem, a fossis munimentorum longius aberit pecudes, & lacunas aliquot stagnantium aquarum, cum fossis continuas fecit, eorum, qui eidem operi præsunt, industria. Ut aquarum sic potius, quam plantarum vitiis, strages hæc peculiaris pecudum, imputari jure videatur. Quod si vero vel de his, vel etiam de plantis, uberius quid olim aut certius innotuerit; quin cum publico communicetur, nulla in nobis mora erit. Hæc tamen interea, quantumcunque fuerint imperfecta, Lectori humaniter cuncta æstimanti, tradimus judicanda.

Postquam hæc abolveramus, allata ad nos arbor fuit, antehæc in Suecia non observata; quæ est:

Acer, foliis tripartito-palmatis, laciniis utrinque emarginatis obtusis, cortice sulcato. Lin. Cliff. p. 144, N. 3.

Acer foliis semitrilobis, lobis obtuse incisis. Hall. Helv. 421.

Acer Tabern. Ic. 973.

Locus Tempus & observatio.

Nascitur in dumetis circa pagum Scaniae Aggarp, & incolis Naswer dicitur; cortice sæpius prædita hexagono arbor, tenerrimos si exceperis ramos. Reperit illam, ut apparet, sterilem, & ad nos attulit die 1 Sept. indefessus Botanicus cultor, Aretin. Ob summam ligni duritiem, cochlearia inde rustici parant.

Dian-

Diandria Monogynia.

- I.** *Veronica aquatica angustiore folio.* Instit. flore albo. Celsii Upsl. 43. Vaillant. B. P. p. 202. N. 15. & ejusdem Synonymon.

Anagallis aquatica angustifolia Joh. Bauh. III. p. m.

780 (a).

Descriptio. CAULE surgit gracili, vix duas tertias lineæ ad basin æquante, altitudine sæpius pedali, immo vero bipedali, procubiturus fere, nisi ex vicinis plantis sustentaretur. Aliquando minime, aliquando e radice, aliquando etiam e medio caule ex
A alis

- (a) Icon bona, nisi quod nostra planta ex medio etiam caule sæpe ramosa obseruetur; & denticulos vel crenulas plerumque in foliis exhibeat, quas icon non exprimit, observavit vero etiam cel. Haller in Fl. Helv. p. 527, N. I. in descriptione.

alis foliorum ramosus observatur, ramis erectis non longis aut diffusis. FOLIA ad genicula opposita, fuscunciam, plus minus, longa; lineas fere binas ad maximam sui latitudinem æquantia, lineari vel elliptico lanceolata, distantibus, minimis sed evidentibus tamen vel denticulis vel crenulis prædita. PEDUNCULI, ex alis foliorum prodeunt communes, aliis pedunculis minoribus alternis instructi. Racemi autem eorum perquam sunt laxi, ad unum plerumq; latus primarii pedunculi dispositi. FLOS minimus candidus, pulchellus, diametro vix lineam superans (a), lacinia infima angustiori, punctis tantillum colorata. SILIQUA plana cordata, latior quam longior, fere bilinearis.

Locus & tempus.

Florentem reperimus initio Augusti, circa prædium Giersnæs, extra angulum horti loco graminoso, ubi præterlabens hortum fluvius, vicinas sæpe ripas inundat. Ibidem quoque, *Sparganium* maximum Lin. Sv. N. 770. observatum est, quod antehac ad arcem Wadstenensem vidit Cel. Linnæus.

2. *Veronica aquatica minor. folio oblongo.* Vaillant. B. P. p. 202. N. 14.

Veronica aquatica angustiore folio, hirsuta, flore cæruleo. Celsii Upl. p. 43.

Observatio. Vaillantii Synonymon Cel. Haller in Flor. Hel.

- (a) Minor omnino in majori hac planta corolla visa, quam in minori varietate sub N. 2. descripta; quare non mirum, si pro distincta specie habuerit forte Vaillantius. Omnino enim magnitudine & ramis, a Veronica N. 9 Lin. Sv. videtur recedere; ut innuunt saltem sicca specimina, quæ possidemus, Uplandica.

Helv. pag. 527. N. 1. ad veronicam angustifoliam refert, simul monens minus commodum nomen hoc ipsum esse, quod ad varietatem β . Veron. Aquat. Hall. Helv. p. 528. N. 2. potius esset referendum. Id quod etiam sic esse debere omnino persuademur. Videor autem mihi videre, quod hallucinationi huic Vaillantianæ, occasionem dederit varietas aliqua Veronicæ angustifoliæ Lin. Svec. N. 9, qualem ad Christianstadium reperimus, foliis fere ovato-lanceolatis vel & oblongis, parum denticulatis, caule bi-vel triunciali, floribus subcoeruleis vel coeruleo violaceis. Quæ quidem veronica ob racemorum & fructus habitum vera fuit Anagallis aquatica angustifolia scutellata C. B., quod specimina alia minus a vera specie recedentia, satis evidenter docuerunt.

Locus & tempus.

Crescit ad Christianstadium, in peninsula Isternæ-
let dicta alibique in pascuis humidis rarius; reperta sub
finem Julii mensis.

Tetrandria Monogynia.

3. *Scabiosa major communior hirsuta, folio non laciniato.* Lin. Cliff. p. 31. N. 5. lit. δ .

Scabiosa foliis omnibus integris, & Scabiosa integrifolia minor seu maculata Gesneri. Hall. Helv. p. 670, lit. β .

Scabiosa integrifolia Thalii J. Bauhin. III. p. 3. cum descriptione bona. (a).

A 2

De-

- (a) Confundi hæc non debet, cum alia scabiosæ vulgaris varietate, ad Foglesâng sæpe reperiunda; in qua ita integra folia observantur, ut tamen uno alterove dente notentur; ex radicibus, ut videtur, abscissæ Scabiosæ vulgaris, vergente ætate, reviviscens planta,

Descriptio. RADIX teres, fere lignosa, longa. CAULIS erectus teres, bipedalis; simplex, non ramosus, totus cum foliis hirsutus, pilis albis confertis deorsum vergentibus vestitus, hinc inde vero maculis minimis nigris & majoribus lividis aspersus, flore terminatus unico. FOLIA opposita ex caulibus quasi vagina aliqua orta, petiolata, integerrima, elliptico lanceolata, hirsuta, sæpius maculata, quinque vel sex parium. FLOS parum convexus squamis & pilis inter flosculos destitutus, summum caulem terminat, unicus, colore tinctus dilute cœruleo aut purpureo. CALYX communis decem plerumque constat foliis latioribus (a) ovato lanceolatis. *Corollula*, ut assolet, quadrifida, earundemque calyx, pappo nuptus brevissimo. PLACENTA pilo vel pappo albo molli obnupta, planior.

Locus & tempus.

Crescit binis circiter Londino milliariis versus meridiem, ad prædiolum Villa Roslätt dictum, in prato ad marginem sylvæ fagineæ, ubi legimus sub finem Julii mensis.

4. *Galium foliis plurimis linearibus, ramis floriferis brevibus* Lin. Svec. N. 116. *Semine monstroso, villoso, subaspero.*

Galium 1. Tabern. Ic. 150. *flore luteo.*

Observatio. A vulgari, quod citavimus, Galio luteo in Scania non frequentissimo, quantum observare licuit non differt, nisi quod rami floriferi in imo quo-

---

(a) Contulimus calycina folia Scabiosæ, Asterocephali, & succisæ N. 110, III. & 112 Lin. Sv. observavimus ita quidem latissima possidere Scabiolam, mediæ latitudinis succisam, angustissima vero asterocephalum.

quoque caule observandi breviores, vixque unciales sint; geniculi porro fere crebriores & superius tumentes, in planta hac nostra, quæ pedali major est. CAULIS, maxime vero *radix* frutescens & lignea omnino, quod tamen etiam de vulgari obtinere, dudum Joh. Bauh. observavit. In solo ergo SEMINE varietatem quærimus, quod bacca est duarum linearum longitudinis, subovata, villo albo brevissimo subaspera; difformis præterea, superficie non rugosa ut in vulgari femine, sed glandulosa velut, gemelli nil ostendens. Intra membranulam villosam, quæ baccam hanc obducit, pulpa continetur atroviridis, saporis herbarcei, mucilaginosi, subdulcis; aquam flavescente colore tingens.

Locus & tempus.

Crescit dimidio circiter a diversorio Wramm militari, versus Christianstadium, ad viam publicam, inter virgulta; reperta circa medium Julii mensis.

Pentandria Monogynia

5. *Lithospermum seminibus rugosis, corollis vix calycem superantibus.* Lin. Sv. N. 152. floribus cæruleis.

Anchusa arvensis minor facie milii solis. Tabern. Ic. 849. bene.

An *Lithospermum arvense, flosculis cæruleis.* Burseri. Act. Lit. Sv. An. 1724. p. 530. & Lin. Dissert. de plantis Martino Burserianis pag. 22? Vix quicquam repugnat.

An *Lithospermum angustifolium umbellatum floribus cæruleis* Boccon. C.B. App. Morison. Hist. Plant. III. p. 447, Tab. XXXI? (a).

De-

(a) Specimina nostræ plantæ minora, triuncialia non ramosa, foliis vix lineam latis, non longe videntur recedere. Sed repens nostrum dici vix potest.

Descriptio. RADIX conica intus alba, extus cortice rubro vel purpurascente obducta, fibras spargit raras. CAULIS teres, erectus, hirsutus, asper, a tribus ad novem uncias adscendens, ramosus & non ramosus. FOLIA oblongo lanceolata hirsuta aspera, integra, alterne per caulem sparsa, ex alis quandoque ramos producentia. Quando sicca, infra dilutius, supra vero ex atro virent. Folia & flores superius in coronam vel umbellam congeruntur. CALYX quinquepartitus, persistens, segmentis lineari lanceolatis, pilosis asperis, longitudine corollæ. COROLLA cœrulea monopetala, infundibuliformis, quinquepartita, laciniis subrotundis. TUBUS corollulæ cylindraceus, calyce duplo fere brevior viridescens, faucibus hirsutis. STAMINA quinque corollulæ adnata breuissima, antheris simplicibus. PISTILLUM unicum, longitudine staminum. GERMEN quadrangulum, seminibus constans quatuor, aperto calyce contentis.

Locus tempus & Observ.

Noluimus negligere recensionem rarissimi hujus Lithospermi, quamvis ad Scanicas id ipsum referri plantas nequeat. Provenit autem in Hedensea, Germaniæ ditionis Svethicæ insula, ubi legimus sub initia Maji mensis 1746, vento contrario diutius hic ibidem detenti. Provenit vero copiose inter frutices, in clivo herbifero ad maris sinum, qui prædium Hedenseense proxime alluit & Stralfundam respicit. Vidimus in eodem Specimine, cœruleos violaceos & albicantes flores. Reperitur quoque ibidem, Triglochin. Lin. Sv. 299. Asparagus 277 (a).

Ab-

(a) In magna copia & omnino edulis, quamvis aliquam retineat amaritiam coctione non plane delendam.

Abſinthium ſcripbium belgicum 671. (a) Valerianella 32. Alſine littoralis 275. Hoſt. Caryoph. arvenſe Tabern. Ic. p. 233. Statice L. Sv. 253. Orobanche 519. & alia plures, quas recensere non vacat.

6. *Campanula urtica foliis anguſtis monſtroſa*. Weinman. Phytanth. Tab. 292. lit. c. & *Campanula urtica foliis monſtroſa*, Ejusdem Ic. Tab. 293. lit. c. Capitula exprimit, neglectis floribus, qui in noſtris quandoque adſuerunt.

Deſcriptio. CAULIS pedalis & bipedalis, anguloſus, ex viridi-totus fere purpureus, pilis raris aſperis hiſpidus, ramoſus & non ramoſus; terminatus capitulis foliorum potius quam florum, congeſtorum. FOLIA inferiora petiolata, cordato lanceolata, ſerrata; ſuperiora vel breviffime petiolata, vel anguſta baſi per caulem ſeſſilia, alterna, ex ellipticis longe lanceolata, ſerrata, nonnunquam vero integra, margine quaſi ciliato, ſubhirluta vero ſemper vel ſubaspera. Ex aliſ foliorum rami plerumque prodeunt breves, capitulis ad apicem & ad in medio ramorum nonnunquam veſtiti. CAPITULA vero iſthæc ſubrotunda, ex paucis, ſæpe & nullis, quantum videre licuit, floribus eorūdemq; calycibus villoſis imperfectis congeruntur; maxime vero ex foliolis aliis latioribus, aliis vero anguſtiſſimis linearibus, hiſpidis vero cunctis aut villoſis, ciliatis quaſi & fere inextricabilibus, perficiuntur. PEDUNCULI vero florales, alii quidem ſingulares, ſemunciales ex aliſ foliorum rarius exeunt, ut in campanula urticae foliis

---

(a) Radix plane fuit lignea minimi digiti craſſitie, foliis ex albo virentia ſericea, tomento albo ut in Scanicis fit, non obducta. Odor idem, mari Syriaci gr. tiſſimus. Ceterum, caulem planta nondum protulerat.

foliis vulgare est; alii vero longe plures, quinque aut sex, ex capitulis ægre prominent, breviores adeo, singuli singulos gerentes FLORES cœruleos, campanulatos mediocres. Hos quidem CALYX comprehendit quinquefidus, villosis segmentis vix margine ciliatis, ceterum, mediocriter latis terminatus. STAMINA quinque pistillo breviora, antheris longissimis luteis. PISTILLUM teres staminibus longius, trifidum, apicibus obtusis.

Locus, tempus & observatio.

Reperimus ad Foglesâng die 12 Augusti, loco herbifero, cui etiamnum falx pepercerat. Monemus ibidem etiam, quamvis remotius, campanulam urticæ foliis vulgarem alis unifloris, itidem provenire; hanc vero nostram, habitu, quo diximus, proprio loco abunde satis pullulare & serius florere. An vere monstrosa varietas Campanulæ Lin. Sv. N. 181, ulteriori disquisitioni subjiciemus. *Trachelio majori petraeo* Ponce Joh. Bauh. II. pag. 807 valde utique affinis hæc nostra videtur, ad campanularum, floribus conglomeratis, familiam, semper si sibi constiterit, non obscure referenda.

7. *Verbascum foliis ovato acutis, subtus villosis, crenatis, spicis laxis lateralibus* Lin. Cliff. 54. N. 2.

Verbascum foliis serratis, superne rugosis, petiolis ramosis, flore albo. Hall. Helv. p. 510. N. 2. lit. β.

Verbascum flore albo parvo. Joh. Bauh. III. p. 857. (a)

Ver-

-
- (a) Descriptio bona, Icon vero, ut ipse fatetur, qualiscunque; sic tamen ut foliorum serraturæ obsolescentia, melius exprimat archetypus Fuchsi p. 847.

Verbascum album II. Tabern. Ic. 564. (a)

Verbascum floribus plane candidis, odore gratis Tragi.

p. 80.

Descriptio. CAULIS pedalis & bipedalis angulosus, inferius purpurascens, superius tomento albo tectus; in plerisque serrata ubi desinunt folia, florales ramos plures spargens, spithameos & ultra; terminatus rarius spica simplici. FOLIA ovato lanceolata obsoletius serrata, superius obscure virentia, parum rugosa, inferius brevi tomento albo, tanquam farina adspersa. Suprema folia, quæ hinc inde florales spicas distinguunt elliptico lanceolata integerrima sunt. Ex horum alis petioli exeunt semunciales plus minus, albi farinosi, floresque gerunt plures; pedunculis brevibus propriis innixos, laxius spicatos. Versus apicem floralis spica densior facta, flores gerit fasciculatim congestos, tandemque fere sessiles, CALYX quinquefidus, segmentis acutis virentibus, reliqua sui parte tomento albo farinoso obsitus. COROLLA rotata quinquefida, segmentis cunctis plane candidis. STAMINA quinque, villo dilutissime flavo, barbata. APICES vel antheræ croceæ vel miniatæ, plane uti describunt J. Bauhinus & Cel. Hallerus. *Odor* floris gratissimus, violam martiam quodammodo refert.

Locus tempus & observatio.

Crescit ad prædium Duseke, quod versus septentrionem Lundino distat tribus cum dimidio miliaris; situm in confiniis Scaniæ campestris & sylvestris

B

stris

-
- (a) Florales spicas eleganter exprimit, sed folia in nostris non pulcre adeo serrata.

stris. Provenit vero ad muros circa viam ibidem transeuntem, ubi reperimus die 25 Junii 1747. Utrum olim ex horto vicino elapsa, se sponte postmodum propagaverit; an vere Scaniae indigena planta sit, non certius ac de Tulipa Cel. Linnæus in Flora Sv. N. 262, aliisque licebit determinare. Saltem in horto hujus prædii, qui per vigenti & ultra annos incultus jacuerat, nulla ejus vestigia apparuerunt, cum tamen in eodem *Digitalis* floribus aliis purpureis, aliis vero albis; *Bistorta* quoque species, quam nondum in Scania vidimus, sponte semet per longam annorum seriem propagassent. Crescit quoque ibidem sponte in sylva versus Bulstofta *Lonicera* Lin. Sv. 191., quam & ad Salterup observavit Dnus Aretin.

Pentandria Digynia (a).

Centaurium minus pumilum ramosissimum. Lin. It. Oeland. p. 157? ita putamus.

Centaurium minus palustre ramosissimum flore purpureo (vel roseo). Vaillant. Bot. P. p. 32. Tab. VI. fig. 1.

Centaurium minus Valeriana facie Ruppii Fl. Jen. Hall. pag. 22.

De-

-
- (a) Methodum Cel. Linnæi sequuti, ad digyniam plantam hanc referimus, quamvis non diffiteamur ex rigore methodi potius ad monogyniam referri potuisse. Stylo enim cum non careat, ex styli non vero stigmatum numero calculus iniri debuisset, secundum leges System. nat. cel. Linnæi p. 15. Observandum autem est, quod stylus hic pro continuatione ipsius fructus haberi possit, ut id ipsum evidentius patet in planta congenero

Descriptio. RADIX alba conica parum fibrosa, duriuscula insipida. CAULIS bi-vel triuncialis, ab ima radice utrinque ex alis foliorum oppositorum ramum emittit, quorum ramorum singuli & ipsi in alios binos ramos secedunt, mediumque brevissimum pedunculum uniflorum in medio sinu fovent, & sic porro dichotomia finduntur continua. Caulis ceterum fere tetragonus est (a) viridis glaber, alis quatuor satis productis præditus. FOLIA ad radicem oblonga, obtusiuscula, opposita, sessilia unius aut duorum parium, antequam in ramos diducatur plantula. Superiora vero folia angustiora sunt, elliptico lanceolata, glabra cuncta & in isthac varietate non trinervia. Caulem terminant flores erecti, ex singulis ramusculis sæpius singuli. CALYX persistens in 5 segmenta tubo corollæ accreta, superius vero libera erecta subulata divisus; angulis quinque vel eminentiis ornatus, totidemque interjectis sulcis. COROLLA

B 2

mo-

Gentiana N. 202. Flor. Sv. ubi, cum stylus fere desit, ex stigmatum numero calculus rite instituitur. Sic ergo etiam ex stigmatum numero, in hac nostra calculum etiam fieri debere, analogia suadet; ut adeo constet ob tantillam hanc diversitatem, species quasdam a genere hoc naturali divelli non debuisse.

- (a) In eo quidem plurimum differt a Cén'aurio minori vulgari, Fuchsii Icone p. 387 optime expresso; quod in agris, requietis mare spectantibus ad Fielige collectum, caulem sæpius habet hexagonum, alis, minus quam in pusillo hoc prominentibus, folia vero etiam evidenter trinervia.

monopetala ad fauces usque quinquefida (a), laciniis elliptico lanceolatis integris, calore patentibus, sole vero non calente cum sole imbricatim convolutis. TUBUS corollæ strictus, cum calyce connatus, flavescent, ad basin germini accretus. STAMINA quinque faucibus corollæ adnata, corolla duplo fere breviora, alba, antheris luteis incumbentibus. GERMEN vel ovarium cylindrico conicum apice gerit STYLUM filiformem flavescentem unicum, pericarpio dimidio brevior, terminatum stigmate capitato, obtuso bifido, spongioso.

Locus tempus & observat.

Crescit inter Lundinum & pagum Fielige, locis depressis gramineis, ubi per hyemem aut imbres collectæ aquæ, tanquam per rivulos transfluunt (b). Florentem adhuc reperimus die 7 Septembris. Cum tota amaritie polleat insigni, vulgari ni superior, saltem minime inferior, viribus existimanda erit medicatis.

No-

(a) Varietatem minimam floribus roseis, sæpe *quadrifidis* ut de Centaurio palustri luteo minimo Vaillant. p. 32. monet; crescentem una cum Lino Cathartico reperimus, sub finem Augusti, inter prædia örtofta & Ællinge, locis subhumidis.

(b) Non valet ergo observatio C. Bauh. in Pin. p. 278. ex Theophrastoqui, in humidis altius excrecere, in aridis vix duas aut tres uncias æquare, centaurium minus affirmat. Hæc tamen observatio, cum aliis differentiis, in causa fuisse videtur, cur ex nostra plantula distinctam speciem constituerit Ruppius. Hall. Fl. Jen. Rup. p. 22.

Novimus enim pro varietate haberi, nec alio nomine recensemus. Descriptione vero dignam judicavimus, quod icone illam acutiss. Vaillantius non grave duxerit ornare.

9. *Daucus seminibus hispidis* Lin. Sv. 223. *foliis tenuissime divisis, Pastinaca instar Sylvestris Daucoidis Apula Columna.* Morison. Hist. III. Sect. 9. Tab. X. N. 6.

Descriptio. RADIX laporis pastinacæ. CAULIS pallide virens ramosus, pilis albis non confertis nec rigidis obsitus. FOLIA, qualia icon Morisoni exhibet tenuissima, pinnarum paribus tribus quatuorve, pinnulis vero ipsis tenuissime lacinjatis. INVOLUCRUM universale multifidum, umbella dimidio brevius. UMBELLA magna corollulis candidis, latis quoque magnis. SEMINA hispida, fere quam in vulgari minora, pilis quoque mollioribus hispida.

Locus tempus & Observatio.

Crescit in monticulis editioribus aridis, ad viam publicam, inter diverlorium Tranås & prædium Tunbyholm, quinque circiter cum dimidio milliariis Lundino, versus orientem; ubi legimus sub initia Augusti mensis. Possidemus inde, quod attulimus specimen, cujus folia & habitus, citatam modo Iconem Morisoni, perfecte satis referunt; & alia quidem propius aliquantum ad Daucum vulgarem accedentia, cujusmodi Iconem foliorum superiorum Dauci vulgaris, in Hist. Pl. III. Moril. tradit. unde non distinctam speciem, sed vulgaris varietatem, hanc nostram adhuc pronunciamus. Recensere autem placuit ob semen horum speciminum per excellentiam aromaticum, fere Cardamomi, quale in Dauco ceteroquin per Scani-

niam vulgari nondum offendimus; quare in Pharmacopoliis hæc varietas, si in copia haberi posset, maxime foret expetenda.

10. *Sium foliis pinnatis, umbellis ex alis fere sessilibus*, Lin. Cliff. p. 98. N. 3.

Sium foliis pinnatis, inferioribus simplicibus, superioribus semitrilobis, argute sectis. Hall. Helv. p. 435. N. 2. & Catal. Hort. Gotting. p. 39.

Sium aquaticum procumbens, ad alas floridum. Moris. Hist. III. p. 283. Sect. 9. Tab. 5. fig. 3.

Observatio. Convenit omnino cum descriptione, quam in Helv. Flora præstat Cel. Haller. Perioli nempe umbellarum, in nostris plus minus unciales sunt. *Involucrum* universale 7 vel 8 foliolis fieri latiusculis, longitudine bilineari, reflexis, itidem observavimus, foliolo uno in nostris trifido, adeoque ut monet Cel. Haller, inciso. De *partialibus* eadem valent, nisi quod minora & pauciora sint foliola, 4 nempe vel 5, quorum unicum sæpe observatur bifidum. Semen ejus fortem, sed nauseosum nobis visum, saporem præstat.

Locus & tempus.

Crescit extra muros Christianstadii, in fossa munimentorum ampliori, septentrionali a templo urbis plaga, ubi legimus sub finem Julii mensis, una cum *Sio latifolio* N. 235. Lin. Sv. *Oenanthe* N. 236. *Phellandrio* N. 238. *Apio palustri*. N. 248. *Aloë palustri* N. 444. (quæ tamen nondum floruit) *Myriophyllo* N. 782. *Hydrocotyle* N. 221. *Lepidio* N. 534. aliisque quæ locis vicinis sæpe pullularunt.

11. *Sium repens, foliis inferioribus fœniculaceis, superioribus lobatis, umbellulis sapius dichotomis*.

Sium

Sium minimum foliis imis ferulaceis. Moril. Hist. III. p. 283. & *Sium aquaticum pumilum*, foliis inferne fœniculaceis, superne lobatis, Ejusdem Sect. 9. Tab. V. fig. ultima (a).

Sium minimum umbellatum foliis variis. Plukenetii Phytogr. Tab. LXI. fig. 3. (b).

Sium minimum Raji. Vaillant. B. P. p. 187.

Descriptio. RADICES hinc inde e geniculis caulibus ad exortum foliorum inferiorum, capillares terræ immerguntur. CAULIS ad terram arcte repens, illi radicum ope hinc inde affixus; ceterum teres, mollis & maxime flexilis, longe nudus, distantibus nempe geniculis, in plures sui similes divisus, adeoque ramosus, peculiari modo, ut retis in modum con-nati videantur caules, nec ulla arte ob miras implicatiores longe latequē repentium caulium, e terra evel-li toti queant. FOLIA inferiora, quæ cum extra a-quas

(a) Nostræ plantulæ hæc omnino similima icon est. Radicem vero, si dubitare modo liceat, in Morisono fictam esse suspicamur, vitio forte pictoris. Nihil enim in picta ista radice, exceptis fibrillis, radicem esse putamus, sed meram tantum ipsius continuationem caulis. Nobis saltem hujusmodi radicem reperire, nullo studio successit.

b) Umbellas cum foliis unilaterales pingit, quæ vero in nostris, e regione foliis opponuntur. In foliis porro superioribus, pinnarum 5 & 6 paria facit, quæ in nostris bina tantum observantur, ut optime expressit Morison. Umbellulas vero generales dichotomas, particulares vero tetra-vel pentaspermæ optime pingit, ut & radículas ad genicula caulibus.

quas (a) plantulam offenderemus emarcida erant, a radiculis ægre distinguuntur, nisi vaginalis eorundem ut in umbelliferis fit exortus, folia esse argueret. Pinnata vero hæc folia sunt, ex foliolis filiformibus tenuissimis varie divisis, conflata. *Superiora* vero folia ad fines ramorum procumbentium, ex vaginis obsoletis itidem alterne orta pinnata sunt, pinnarum paribus binis, cum extrema impari, maxima. Pinnulæ trifidæ sunt vel tridentatæ, similiter quoque extrema impar. Ex *alis* filiorum, opposito tamen tractu, petioli longitudine trium quatuorve linearum ad angulos a caule fere rectos, exeunt, gerentes umbellulam vel simplicem vel dichotomam (b) radiis valde divaricatis. *Particularis* umbellula trium, quatuor aut quinque est radiorum brevissimorum, linearium, quorum singuli singulos sustinent flores fere sessiles visos. **INVO-LUCRUM** *universale* nullum. *Particulare* vel unico constat folio latiusculo, elliptico lanceolato erecto, vel binis adhuc aliis minoribus adjunctis, itidem erectis. **COROLLULÆ** petalis quinque constant, ellipticis, æqualibus, albis. **STAMINA** quinque corollæ æqualia, antheris fuscis (c). **STYLI** duo, non nisi

-
- (a) Plantulam extra aquas nascentem, integris cunctis foliis, fœniculaceis vero nullis nasci Vaillant. loco cit. affirmat. Revera tamen in plerisque nostrorum specimenum fœniculacea folia, quamvis emarcida & ægre adeo animadvertenda, aderant.
- (b) Tribus vel quatuor radiis nunquam offendimus, quod rarius fieri citato loco Morison innuit.
- (c) Purpureas summitates in Parisiensibus Vaillant, dicit, quod eodem videtur recidere.

nisi incrementum germinis, & ægre tum quidem, observandi. GERMEN, secundum longitudinem striatum, aut verius, sulcatum; ex binis quasi cylindricis coalitis compositum; perficiens SEMINA planiuscula oblonga ut de germine dictum, sulcata, striis nullis transversis; glabra, bipartibilia, violaceo spadicea, obtuso fine, longitudine sesquilineari aut bilineari; latitudine vix lineari(a), adeoque pro ratione plantulæ, Morisono etiam monente, satis observantur magna. Gustata semina, saporem radicis pimpinellæ albæ fortissimum exhibent; folia vero non adeo evidenti sapore pollent.

Locus tempus & Observatio.

Reperimus in humidis & lutosissimis, ad ripam maximam per Scaniae fluvium, Helge à dicti, in peninsula pascuorum Christianstadii Iternæset dicta; ubi floreret & semina perficit circa medium Julii mensis. Affinitatem in fructificatione, proximam cicutæ venenatæ, botanici facile vident, & insignem venenatæ indolis suspicionem in hanc quoque conjicimus, quod sæpe adeo

C

hic

-
- (a) Ex Iconibus seminum Plant. umbell. Moris. quantum nempe ex iconibus inque iis expressa magnitudine & figura judicare licebit; proxime videtur accedere ad semen Cicutæ palustris 91 & 92. Sed nostræ plantulæ majus est, ut fere æmuletur magnitudinem seminis felis Æthiop. fruticis, sub litera T t, & 87, 88 ibi propositi; cui etiam ob longitudinem cylindricam striasque, plane observatur simile; exceptis rudimentis pistillorum, quæ in nostro maturo, neutiquam apparent.

hic pereant boves & vaccæ, ex morbo quotannis pa-
scua Christianstadiensia infamante.

Hexandria Monogynia.

II. *Cepa capitulo bulboso prolifero, foliis semitereti-*
bis Lin. Sv. 265. germine æqualiter hexagono.

Allium bicornè proliferum, flore intus albescente, cum
stria purpurascente externe Joh. Bauh. II. p. 560. an?

Allium montanum bicornè, flore exalbido. Moris. II.
Sect. 4. p. 385. N. 2. an? Nec figura nec descriptio, lon-
ge recedunt.

Allium sylvestre bicornè minus, Burseri. Rudbeck.
Elys. T. II. p. 154, an? Icon saltem ex omnibus ma-
xime commoda, præterquam quod in ea spathæ de-
sint & folia infima opposita pingat.

Descriptio. BULBUS, tunicis aliquot albicanti-
bus obductus, solidus, subrotundus vel oblongus,
magnitudine nucis corylinæ & ultra; ad basin de-
mergit falciculum filamentorum albidorum. Squamæ
bulbi extimæ per CULMUM, qui pedalis est conti-
nuantur, & vaginas culmi constituunt. Culmus hic
ad dimidias vaginulis hisce obducitur, quæ teretes
sunt, per longitudinem striatæ, scabræ, albicantes.
Postquam vero folia a caule secesserunt, tum culmus
adest nudus teres non striatus, glaber, viridescens,
aliquantum fistulosus. FOLIA alterna, vaginantia,
linearia, sine ut videtur, obtuso, in nostris specimi-
nibus perpetuo tria, lesquipalmari longitudine, lati-
tudine vero lineari. Quæ ut a culmo secedunt, in-
fe-

ferius semiteretia sunt, leniter per longitudinem striata, glabra tamen; Superius vero sulco exarata profundo, ad longitudinem fere unciarum duarum. Hic vero sulcus, cujus uterq; margo denticulis minimis Scaber observatur, folium quasi carinatum facit, ita tamen, ut utrinque fistulosum folium sit, in duo cava divisum, quæ sescunciam per folium continuantur, & ob emarcida folia rarius deteguntur. Evanescent autem mox hæc cava, folio complanato & quasi exarido. SPATHA, seu vagina diphylla, ex foliis ovatis concavis, caput comprehendit. Terminantur vero vaginae hæ, setis sesqui-aut biuncialibus emarcidis, quæ ad apicem vaginarum ex nervis quasi collectæ, breviores semper in alterutra vagina observantur. CAPUT convexum, ex congestis multis bulbillis, subrotundis, utrinque acuminatis non crinitis, membrana tenui splendente ex albo purpurascens obductis. Bulbilli hi magnitudine hordei vel tritici granum æquant, & sapore nauseoso alliaceo gustantem afficiunt. FLORES, inter bulbillos prodeunt pauci admodum, tres vel quinque, ex singulis pedunculis uncialibus, filiformibus, erectis, tremulis, purpurascens, singuli. COROLLA erecta; cylindrico campanulata, petalis constans sex erectis æqualibus, ad basin concretis, circa medium paucillum divaricatis; carinatis subalbidis, limbo purpurascens, carina vero magis fusca, purpurea. STAMINA sex subulata, simplicia ad basin latiora, vix tamen connata, corollæ æqualia, ex basi singulorum petalorum singula exorta, aliquando versus pistillum inclinata, dilute purpurascens; *antheris* incumbens flavescentibus. GERMEN vel fructus,

coloris lutei, hexagono cylindricus, sex nempe sulcis æqualibus distinctus, totidemque eminentiis ad apicem terminatus. STYLUS, staminibus fere æqualis, teres albus, apice quasi resecto.

Locus & tempus.

Reperi die 11 Augusti, in clivo, inter frutices ad pagum Fogelsång, dimidium milliaris Lundino distantem.

12. *Allium staminibus simplicibus, umbella bulbifera, vagina bicorni, foliis carinatis.* Haller de Allio p. 51. N. 24. lit. β.

Allium montanum bicornis, floribus purpurascens. Rudbeck. Elys. T. II. p. 160. Icon bona nisi, quod folia in nostris sæpius patula.

Allium montanum bicornis angustifolium, flore purpureo Moris. II. Sect. 4. p. 386. N. 5. Tab. XIV. fig. 5. bene.

Description. BULBUS (a) ut in præcedenti. CULMUS

-
- (a) Squamæ, quæ bulbum ambiunt, circa apicem collectæ, culmum vaginarum instar vestiunt; usque dum aliæ post alias in folia degenerantes, a culmo secedant. Culmus vero ipse, qui ex apice bulbi oriri videtur, ex basi bulbi ubi radicum filamenta prodeunt, oritur, inter solidum bulbum ejusque extimas tunicas ad latus serpens, sic tandem ex apice erigitur; vestitus squamis, quæ quidem ipsæ in folia abeunt, culmum iterum circa medium deserunt. En analogiam aliquam inter regnum animale & vegetabile! Nervi ex cerebro mox egressi, dura matre non velantur, sed nudi tantisper pia matre cincti porriguntur. Calvaria vero foramina subeunt, dura matre tandem vestiuntur; eandem deponituri, quamprimum sensationem producere acutiorem debeant.

MUS bipedalis, infra solidus, superius evidenter fistulosus. FOLIA, decem uncias longa, vix ultra lineam lata, non nisi emarcida in omnibus speciminibus offendimus. Binæ foliorum tertiæ partes evidenter planæ, culmo vero quæ propior pars, magis convoluta apparet, macerato vero folio facile explananda. Nihil ut in præcedentis folio, observare fistulosi licuit. SPATHA alterutra ad quatuor unciarum longitudinem porrecta, altera brevior. Sæpe fissæ Spathæ sunt, ut pulcre icon Halleri exprimit. *Bulbilli*, ut in priori. Pedunculi, qui flores sustinent, inter bulbillos albicant, crassiores; extra eos porrecti, graciliores purpurascens, toti fescunciales. FLORES, quam in antecedenti longe plures, undecim, quindecim &c. dilutius purpurei & fere rosei, vix nutantes. GERMEN & cetera, ut in priori.

Locus, tempus & Observatio.

Crescit inter frutices & dumeta, eodem loco ac tempore cum Galio N. 4. p. 4. descripto. Apellabant rustici, Gåll-Lök. An non præcedens N. II. hujus varietas parva? Folia quæ ex bulbis germinantibus exspectamus, dubium explanabunt.

13. *Porrum capitalo bulboso erecto, foliis planis subcrenatis, vaginis ancipitibus* Lin. Sv. N. 266.

Allium staminibus alterne trifidis, capite bulbifero, foliis graminis leviter serratis. Haller de Allio p. 10. N. 3.

Locus & tempus.

Circa Fogelsång & Helsingburgum dudum reperit Cel. Profess. Leche; attulit vero etiam ad nos Dnus Aretin, qui reperit circa fodinas Andrarumenses.

14. *Anthericum foliis planis, corollis planis deciduis.*
Lin. Sv. 277.

Phalangium quibusdam parvo flore, ramosius. Joh.
Bauh. II. p. 635.

Locus & tempus.

Reperimus circa medium Julii, in arenis ipsius
viæ publicæ, inter Wramm & Wä, versus Christian-
stadium; locis, ubi ob sabuli copiam, latissima obser-
vatur via publica.

Octandria Monogynia.

15 *Vitis idæa palustris, foliis majoribus acutis.* Men-
zel. Hall. Helv. p. 413. N. 1. lit. β. varietas est, sub *vac-*
cinio N. 315. Lin. Sv. comprehendenda.

Descriptio. CAULIS cubitalis & ultra, longissi-
me repit, fibrasque crebras in terram demittit; sur-
culos vero ad angulos sæpius rectos erigit, quatuor &
quinque unciarum; habitu a Linnæa non dissimili.
FOLIA in varietate latifolia tres, in angustifolia qua-
tuor lineas longa, binas lata observantur; in priori
folia etiam sæpe, non obscure conspiciuntur cordata.
BACCA acu explorata, diametrum quatuor linearum
explet.

Locus, tempus & observatio.

Reperimus baccas maturas & adhuc integras,
die 20 Decembris, in palude Kongakiärr dicta, quæ
verticem occupat celsissimi, ut putamus, per Scaniam
montis Hallandsåhs dicti; trans lacum ad prædium
Rösiöholm. Vulgatius autem idem vaccinium, non
procul Lundino florens legimus, circa medium Maji
ad

ad Sölfåkra , in paludibus trans piscinas. Baccis hujus herbæ, maxime delectantur urogalli vel tetraones majores; quare venatores, circa paludes harum baccarum feraces, sæpius illis norunt insidiari.

Decandria Digynia.

16. *Tunica angustifolia procumbens*, petalis serratis. Hall. Helv. p. 382. N. 7.

An *Betonica coronaria sylvestris*, flore simplici laciniato rubro. Joh. Bauh. III. p. 328? Ita icon, præcipue quod ad florem attinet, commode suadet.

Descriptio. Hoc nomine proponimus *Dianthum*, a *Diantho* Lin. S. 342., quantum constat, diversum; cujus CAULES bi-vel triunciales sunt, semproiecti, inferiori nempe parte in terram procumbentes, circa medium vero erecti, adeoque sæpius incurvi, geniculi præterea, ut assolet; non ramosi, nisi forte ex radice. FOLIA conjugata, erecta, angusta linearia, sine obtusiusculo, internodiis plerumque longiora, sæpe unum latus respicientia observantur; dimidium lineæ plus minus lata, tres ad sex usque lineas longa, rigidula, latius, quam in N. 342 Lin. Sv., virentia. Circa apicem, caulis fere dichotomia terminatur, capitulis nempe binis erectis, vel uno perfecto, altero imperfecto; pedunculis tamen sæpe longitudine calycis, ut de *Diantho* N. 342. Lin. Sv. in Horto Cliffortiano notatur. CALYCIS squamæ, quales *Dianthi* sæpius laudati. PETALA quinque patula, limbo plano serrato, lineam lato, ex eleganti rubro, rosea, maculis paucissimis purpureis laturationibus, circa faucibus

cis initium, tincta; neutiquam hirsuta. STYLI duo, tanquam cornicula inter petala prominent, lanugine obsita, læpiusque incurva.

Locus tempus & observatio.

Reperimus sub initia Augusti mensis, solo arenoso sicciori, media fere via inter diversoria Dahlby & Siöbo. Provenit ibidem, cum *Oreoselino* Lin. Sv. 228 & *Veronica spicata* N. 7. Veronicæ autem hic nascentis, varietas una *simplici spica*, apud Vaillant. B. P. Tab. XXXII. fig. 4., optime exprimitur; altera vero, *spicis multis* 3 ad 6, apud Tabernæm. Icone 383, dummodo folia acuta non pinxerat, satis egregie habetur.

16. *Saponaria foliis ovato lanceolatis, calycibus cylindraceis.* Lin. Cliff. p. 165. N. 1. flore luxuriante, multiplicato, subpleno (a).

Saponaria foliis trinerviis, floribus umbellatis. Hall. Helv. p. 378. N. 2. flore pleno.

Saponaria, lanaria, Pseudostyrachium. Tabern. Ic. 738.

Saponaria. Hort. Aichst. Æstiv. ord. IX. fol. 12. fig. I. Pro umbella flore simplici designanda, bene.

Observat. FOLIA elliptico lanceolata, trinervia. CALYX ob multiplicatum florem, magis ventricosus. PETALA alba, 10 & ultra. STAMINA, alias plura, alias pauciora. STYLI, præter morem, sæpissime tres, rarius bini, altero tum fere duplo crassiori. Inter pharmaceuticas referri herbas debet.

Locus & tempus.

Reperimus die 14 Augusti, prope templum Hæddinge

(a) Sequimur nempe regulas a Cel. Linnæo datas, in fundam. Bot. §§. 184. &c.

dinge Kyrkia dictum, ubi in muro quotannis copiose provenit; inde jam tum ante 16 annos in hortum cultissimum Toppeladugårdensem invec̃ta. Vidimus quoque trans fluvium Löddeström dictum, circa Wad-möllan ad tugurium, ubi versus prædium Næs itur. Eandem etiam in muris Lundini Lectam, ad nos prior attulit Med. St. Aretin, eodem habitu ac supra descripsimus. Vix tamen adhuc crediderim vere indigenam esse.

18. *Saxifraga*, foliis linearibus alternis, ciliatis. Lin. Sv. 358. caule subunifloro.

Saxifraga petalis latissimis luteis lineatis. Hall. Helv. p. 399. Tab. VIII. (a).

Descriptio. (b) RADIX perennis e fusco nigricans,
D fere

(a) Magnitudo & figura floris, exacte iconi respondet. Quod si huic addideris Breynianam: *Saxifragæ angustifoliæ autumnalis*, flore luteo guttato, Breynii Cent. I. p. 104. Tab. 48, qui stigmata petalorum guttata & lanuginem pedunculorum; caulisque infimi, penitissime adumbrat; vix quicquam a nostra planta distabit; nisi quod folia in hac sæpius conferta magis, breviora & tantillum latiora observentur. Neque tamen ausim certo dicere, Halleri plantam, cum nostra eandem esse; quum petala concolora dicat. Video enim in plurimis; quæ ex nostris possideo, speciminibus, petalorum guttatam crocum, ne in siccis quidem plantis obliterari. Quare igitur ea de re, ipse certius judicabit cel. Auctor.

(b) Post icones datas nitidissimas; & evidentem Breynii descriptionem, vix e re foret, novam præstare. Quia

fere horizontalis, teres; fescunciam, plus minus longa, duas tertias lineæ crassa, plurimas undique edens fibrillas filiformes, ramosissimas. Hæ fibrillæ e terra extractæ nigricant, in aqua vero maceratæ albescent, maculis tum nigris hinc inde distinctæ, saporis fere expertes. Ubi e terra emergit radix, squamis tegitur fuscis obsoletis, ferrea rubigine tomenti instar nuptis, simulque stolones, futuræ, vix tamen perficiendæ herbæ, rudimenta edit sæpius. CAULIS simplex, nunquam, quod vidimus, ramosus; aliquando erectus, aliquando inferiori parte procumbit, circa medium vero erigitur; sæpius trium quatuorve, rarius septem unciarum longitudine; fere teres, modice fragilis, glaber nisi in summitate, ubi pedunculi vice functus, lanugine rubiginosa densissima tegitur. Sæpius totus rubet, aliquando vero pars erecta herbacei coloris est, dum portio inferior procumbens rubeat. FOLIA alterne sparsa, sæpius conferta admodum caulem occultantia, quandoque rariora. Quæ ad radicem & stolones observantur, petiolata sunt, illa quidem elliptico lanceolata, hæc vero magis ovalia & fere obverse ovata; quamvis & hoc minus constans observetur. Attamen radicalia folia, petiolum cum habeant fere uncialem, nihilominus eriguntur. Ad caulē quæ sunt folia, sessilia fere cum nodulo & erecta sunt, sæpius elliptico, rarius lineari lanceolata, utcunque gla-

---

autem Breynio nondum viso, descriptionem concinnaveram, & aliqua nondum observata, minutius prosecutus fui, chartis minime judicavi parcendum.

glabra (a) virentia (b) superne magis, inferne minus, firmula & crassiuscula, a tribus ad septem lineas longa, ab una ad duas usque lata; margine integerrimo non spinoso, & ne quidem in his, nisi penitus attendaris, ciliato (c); apice, in modum papillulæ, obtusiusculo. PEDUNCULUS, ipsius est continuatio caulis uniflori. Rarius enim duarum linearum, a supremo flore, distantia, brevis vix bilinearis exit pedunculus, proprio & oblique collocato flore donatus (d). Extremum pedunculi intumescit in hemi-

D 2

sphæ-

-
- (a) Lente vel microscopio vulgari lustrata recentia folia; papillulis minimis, jucundo spectaculo eleganter & æqualiter tota conspiciuntur oblita; (chagrin, Galli vocant).
- (b) In sicca planta folia plerumque subrufa evadunt, & virorem perdunt. In foliis recentibus nervosi nihil apparet, ne quidem subtus, nisi microscopio forte obscurissima aliqua eorum rudimenta appareant, inter papillulas eleganti & velut lineari ordine dispositas. In emarcidis vero, postque maceratis foliis, evidentissimi apparent nervi, quorum alii e medio maximo nervo oriuntur, alii vero ex ipso quasi petiolo, dum adest, continuantur, parallelo quodammodo cum reliquis tractu, rarisque anastomosibus.
- (c) Duo, tres, & ad summum 6 pili, quovis fere capillitio tenuiores, sæpe tamen longitudine bilineari, in margine folii cujusvis, vel oculo nudo vel microscopio deteguntur.
- (d) In plantis, quæ a caule unifloro nomen sortiuntur, non infrequens est, binos quandoque adesse flores. Exempli loco sint, *Cirsium helenii* folio, Lin. Sv. 657, & *Scorzonera* N. 647. Adeo quidem natura multiformis, limitibus coerceri certis sæpe recusat!

sphærium, quod origo est CALYCIS. Oriuntur enim inde quinque folia vel segmenta, petalis triplo vel quadruplo breviora, persistentia, per maturitatem vero reflexa, ceterum erecta, apice non acuto, concava, virentia; margine fere dilutius flavo colorato, lanugine ferruginei coloris, subtilissima, nupto. COROLLA rosacea, petalis quinque erectis, parum patulis, ovalibus, limbo integerrimo, obtuso cum acumine, ungue brevissimo. Quodvis petalum quatuor lineas longum, binas observatur latum, ad cuius basin propius ad latera, exsurgunt lineolæ binæ prominentes, quæ terminantur in totidem apices brevissimos acutos, petalo concoloros, in distincto petalo pulcherrime a Breynio expressos. Lutei porro coloris petala sunt, a basi ad dimidias, maculis vel punctis plurimis croceis elegantissimis, adpersa. STAMINA decem, plana subulata, inæqualis longitudinis, corolla vero breviora, ad basin germinis exsurgunt, ex pallido flava, terminata ANTHERIS incumbentibus, subrotundis, didymis flavis; stria media minima crocea. GERMEN ovatum pallido flavum vel subvirens, terminatum STYLO duplici brevissimo, connivente subacuto. PERICARPIUM, capsula subovata, longiuscula tamen, sic, ut matura petalorum longitudinem æquet; membranacea, quandoque pellucens, ex flavo vel pallido virens, ad apicem bifida vel bicornis, terminata rostris brevissimis divaricatis, circumcincta vero staminibus non deciduis. Biloculare de cetero pericarpium est, verticaliter in duo loculamenta divisum, per maturitatem inter apices vel rostra dehiscens ac fissum, sic, ut ex utroque loculo exitus pateat

SE-

SEMINIBUS, quæ numerosa sunt, rotundo ovata, semen sinapis magnitudine vix superantia, rufa. Flos & herba tota, exceptis forte radicibus, ex herbaceo sapore satis amaricat subadstringens; observante etiam Breynio.

Locus & tempus.

Plantulam hanc semel antehac e Smolandia, per Lib. Baronem A. H. Wrangel, Cel. Linnæo missam, quam raram cel. Linnæus, rarissimam cel. Haller vocat; inter prædium Skabersfjögård & lilla Roslätt legimus, in prato perhumido, sub initia Septembris mensis.

Decandria Trigynia.

19. *Arenaria foliis linearibus, longitudine internodiorum.* Lin. Sv. 376. lit. β. flore albo.

Arenaria maritima. Lin. It. WesterGoth. p. 148.

Descriptio. Radix aliquot truncis albis conicis nititur, qui plurimis fibrillis observantur ramosi. CAULES ramosi quincunciales & ultra. FO-LIA subteretia, bina opposita, non verticillata, succulenta subsalsa, 8 linearum, plus minus; ex nodis caulium, e stipularum sinu egressa. STIPULÆ albicantes, vel integræ vel laceræ; nodos caulium ambiunt. CALYX pentaphyllus, persistens, erectus, concavus, connivens, petala quibus longior est, plane abscondens comprehendit; tantillum hirsutus, circa basin fere cujusvis segmenti, puncto fusco, acus minoris caput vix æquante notatus (a). Petala 5 in-te-

---

(a) Idem quoque cel. Lin. in It. W. Goth. p. 148. observa-

tegra elliptica, calyce breviora, alba; fructu etiam maturo, sæpius adhuc a rigidulo calyce retenta (a). STAMINA tria (b) petalis breviora, antheris flavis. GERMEN ovatum. STYLI tres. PERICARPIUM fere pellucidum, ovatum, uniloculare, apice trifariam dehiscens. SEMINA minima, planiora, ut-cunque semilunata, fusca.

Locus & tempus.

Reperimus in margine arenoso fossæ, arcis Landscoronienſis, mare spectantis, circa finem Septembris, ubi provenit cum *Tripolio* N. 697. Lin. Sv. & *Apio* 248. aliisque.

Polyandria Polygynia.

20. *Ranunculus seminibus aculeatis, foliis superioribus decompositis linearibus.* Lin. Sv. 470.

Ranunculi hortensis simplicis prima species. Fuchſ. Ic. 157. optime.

Lo-

---

vit. Atque ideo etiam plantam nostram describimus, quo judicet Laudatus Auctor, an quicquam a sua differat.

- (a) Idem de *Alsine glabra verna*, Vaillant. B. P. pag. 6. observat.
- (b) Rarius utique in hac familia, tria stamina observantur, neque tamen nunquam, teste etiam de *Alsine verna glabra*, floribus umbell. Albis, Vaill. B. P. p. 7. N. 4. Si vero consideremus, Vaill. plantam mente Febr. & Martio &c. lectam fuisse; nostram vero ingruente jam autumno; e re utique erit considerasse observat. Linnaei in Fl. Sv. N. 369, de *Alsine*, Subindicat enim,

Locus & tempus.

In Gotlandia reperit cel. Linnæus. Apud nos vero copiose crescit, in agris requietis prædii öhrtofta, & inter segetes ad Hâslöf, ubi Junio ac Julio florentem observavimus. In graminosis hortorum Lundensium sponte quoque nascentem legit Med. St. Gistrèn.

Didynamia Angiospermia.

21. *Pedicularis caule ramoso, calycibus angularis glabris, corolla labio, macula cordiformi notato.* Lin. It. W. Goth. p. 40.

Pedicularis, quibusdam crista Galli, flore rubro & albo. Joh. Bauh. III. p. 437. bene.

Locus & tempus.

In Smolandia, Lapponia & Westergothia observavit cel. Lin. Fl. Sv. 504. & It. W. Goth. p. 39. 228. Apud nos non infrequens est in pratis muscosis humidis v. g. ad Sularp, non procul Lundino, ubi Augusto mense florentem legimus. Ægre autem pumila planta e muscis eminet, difficulter ideo observanda, nisi eandem proderet flos pulchellus, ex rubro roseus.

Tetradynamia Siliquosa.

22. *Sisymbrium foliis pinnatis, foliolis lanceolatis serratis.* Lin. Cliffor. p. 336. N. 2.

Si-

---

media ætate dum viget, non dum ex anni tempore languet magis planta, numerari stamina debere.

Sisymbrium pinnis profunde serratis. Hall. Helv. p. 548. N. 4. cum descriptione.

Eruca sylvestris. Fuchs. Ic. 263. & Joh. Bauh. II. p. 866.

Eruca palustris minor. Tabern. Ic. 447.

Descriptio. RADIX teres carnosa, fibrosa, alba. CAULIS in varietate, quam exprimit Tabern. icon, plerumque procumbens, semipedalis & pedalis, admodum ramosus, angulosus, viridis. In specimine Fuchsi iconem referente, erectum semper vidimus. FOLIA ad ramorum exortum singula, saepius petiolata, pinnis plerumque alternis, rarius oppositis. Pinnae perquam sunt graciles, foliolis constantes lanceolatis, profunde serratis, rarius integris; dissitis praeterea, extrema impari saepius majori, serrata. Caulis & rami terminantur *spica florali*, quae confit ex floribus alternis sparsis. Flores ex pedunculo semunciali erecto, singuli prodeunt *cruciformes*. CALYX tetraphyllus, foliolis constat cum corolla concoloris, concavis, ovato oblongis, caducis, ad basin non gibbis, patulis, corolla duplo brevioribus. COROLLA petalis constat quatuor flavis, parum reflexis, obverse ovatis, ungue brevi, fere gracili, limbo integro. STAMINA sex, quorum duo opposita breviora sunt, reliqua vero longiora quidem, sed corolla & ipsa, aliquantum breviora, flavescentia. ANTHERAE oblongae, simplices flavae. PISTILLUM, germen teretiusculum, ex viridi flavum. STYLUS, linea fere brevior. *Stigma* capitatum, subrotundo obtusum, margine dilutius flavo. Pistillum cum stylo & stigmate, staminibus aequale. SILIQVAE versus cau-

caulem plerumque inflexæ, ut ipsi fere parallelæ evadant; pedunculo cui insident, in nondum maturis breviores, in maturis fere æquales, ex teretibus aliquantum compressæ; bivalves de cetero & biloculares, placenta distinctæ intermedia, ad quam duplici serie, affixa utrinque SEMINA hærent parva, subrotunda, rufa.

Locus, tempus & Observatio.

E pratis humidis, circa Lundinum lectum, ad nos attulit Med. St. Aretin, cujus specimina Tabern. icone pulchre adumbrantur. Legimus verò nos mense Junio, in fossis siccioribus inter öhrtofta & Widarp, nec non extra suburbium Malmogiæ Sönnér Wærndictum, ad viam publicam itidem in fossis; speciminibus vero, icone Fuchsii & Bauh. bene expressis.

23. *Raphanus siliquis ovatis angulatis monospermis.*
Lin. Sv. 569.

Cakile maritima angustiori folia. Tourn. Lin. Cliffort.
p. 340. N. 3.

Eruca maritima Italica, siliqua haste cuspidi simili.
Bauh. Pin. 99. (a).

E

Ca-

-
- (a) Didicimus in hac ipsa planta, quanti fieri debeant nomina, ex *sensibili qualitate* plantæ petita; quæ, in *de minimis Plant. generibus* adeo commendat Cel. Prof. Lipsiensis Ludwig, & promiserat quoque, fatis præreptus Vaillant., teste Boerhavio in præfatione ad Bot. Par. laudati Vaillantii. Cum enim diutius, in determinandis præcise genere & specie hujus plantæ hæreremus; lecto tantum Bauhiniano nomine, nihil ultra de planta hac dubii superfuit.

Cakile quibusdam, aliis Eruca marina & raphanus marinus. I. Bauh. II. p. 867. figura prima.

Descriptio. RADIX quincuncialis, conica, durior, parum fibrosa, alba. CAULIS itidem quincuncialis, pallide virens, teres, sed ut hypericum, aliquot vel ut angulis notatus; ex inferiori potissimum parte, ramosus. FOLIA rara, ut caulis satis appareat nudus; vel ad ortum ramorum, vel & alibi temere per caulem sparsa, petiolata, pinnata, paribus pinnarum binis ad quinque; pinnis ut in foliis sedi albi, teretibus succulentis; costa vero, unde prodeunt, magis torosa, a tereti plana. Flores ab imo caule in longam spicam dispositi, superius magis conferti; alterne sparsi, pedunculo nixi brevissimo; numerosissimi præterea, 60 & ultra. COROLLA ex albo purpurascens, omni fere nota Cardaminen 559 Lin. Sv., quæ primo vere provenit, referens, petalis ovato oblongis. Flores plerique abortiunt unde rarior fructus. SILIQVA hastiformis, admirando naturæ artificio, quatuor angulis per longitudinem decurrentibus; elevato vero, circumcirca transverso margine prædita; qui hastam ipsam, ab ejus velut manubrio, quod pedunculo affigitur, evidenter & pulchro spectaculo distingvit. Magnitudinem & figuram adjecta icon ad naturam efficta, adumbrat; ubi siliqua pedunculo suo nixa, e ramo caulis surgens exhibetur.

Diadelphia Decandria.

24. *Lathyrus pedunculis multifloris*, *cirrhis diphyllis*, *foliolis lanceolatis*, *internodiis membranaceis*. Lin. Sv 1137.

Lathyrus major Narbonensis angustifolius. J. Baub. II. p. 304. cum epicrissi & Synonymis Halleri in Fl. Helv. p. 596 N. 7. (a).

Descriptio. CAULIS obscurius quadrangularis, tripedalis, alatus, alis latissimis, singula nempe earum, caule ipso duplo latiori, membranacea. *Internodia*, duabus cum semisse unciiis distant; distinguuntur autem STIPULIS binis, caulem velut decussantibus, integris, lanceolatis; longitudine septem linearum, latitudine lineari; portione, quæ superior videtur, duplo longiori. Inter singula Stipularum paria, petioli exsurgunt itidem alati, uncia majores, qui ex apice producunt folia bina, mediumque *capreolum* biuncialem, versus apicem trifidum. Prodit quoque indidem, erectus pedunculus vel scapus, octuncialis & ultra; versus summitatem sex vel decem onustus floribus. FOLIA vero ab angusto initio, ex elliptico longe & acute lanceolata sunt, nervosa, longitudine sæpe quincunciali, latitudine vero sex tantummodo linearum. FLORES non maximi, perelegantes tamen, ex rubro rosei, venis picti violaceis. SILIQVAM planam, tuba superflite; perfectam vero nondum vidi.

E 2

Lo-

(a) Medius quasi hic noster videtur inter Lathyros N. 598 & 1139. Lin. Sv.

Locus & tempus.

Florentem reperi, circa finem Junii mensis, ad prædium Duseke, juxta frutices, non procul ab agris; ubi rarius provenit planta, quæ ob florem perquam speciosum, hortos etiam cultiores non male ornaret.

25. *Vicia pedunculis multifloris, caule fruticoso.* Lin. Cliff. p. 368. N. 1.

Vicia multiflora Cassubica frutescens, lentis siliqua. Breynii Prodr. I. Cat. Hort. Acad. Lugd. Pluken. Phytogr. P. Prioris Tab. LXXII. fig. 2. (a).

Descriptio. RADIX perennis oblique acta, frutescens cylindrica, fibris lateralibus tenuissimis paucissimis; obducta cortice pallide fulco; longitudine sexunciali & ultra; diametro vero, plus minus, lineari. E radice unica, plures sæpe exsurgunt CAULES, pedales, quadranguli, e pallido virore tantillum rubentes, pubescentes, vix cavi, subduri, minime tamen, eo, quo radix gradu, frutescentes, sed magis herbacei; sæpissime e radice tantum ramosi; quandoque vero unum alterumve, e medio quoque ramulum imperfectum protrudentes. STIPULÆ ad alas foliorum utrinque singulæ, bi-vel trilineares, linea sæpe angustiores; cauli parallelæ, integræ, acutæ, subhirsutæ, in superiori caulis parte absque appendice; in inferiori vero evidenti appendice donatæ, itidem acuta, sed breviori. *Internodia*, uncia a se mutuo & al-

-
- (a) Icon hæc adeo pulchre plantam nostram exprimiti, ut in partibus, quæ adumbrantur, vix quicquam desiderari queat.

liquanto magis distant; producant vero PETIOLUM carinatum, capreolo vel simplici vel bifido terminatum, gestantem FOLIA 12 vel 14 parium; quæ propius ad caulem ex alternis plerumque brevissimis petiolis exsurgunt; versus apicem vero, opposito magis habitu ordinantur, hinc breviora, illinc longiora, elliptico linearia, longitudine 4 aut 6 linearum, latitudine sesquilineari; tantillum hirsuta, nervo subtus eminente prædita, qui ad apicem subrotundum folii, spinulam educit acutam (a). PEDUNCULI ex alis inferioribus plerumque nulli, circa medium vero & supremum caulem, biunciales eriguntur, parum angulati, geruntque FLORES, 5 & plures, cœrulescentes, tribus lineis vix longiores, viciæ characterem exprimentes. Sequuntur vero eos SILIQVÆ aliquot, 4 lineas longæ, duas vero latæ, glabræ, virentes; continentque SEMEN, perfecte dum maturuerit, ex oblogo rotundum, alioquin vero sæpius compressum; longitudinali diametro vix sesquilineam æquante. *Saporem* vero leguminum, satis fortem habet; *colorem* vero puniceum, fuscum, obscure resplendentem. Unicum tantummodo in singula siliqua perfectum reperire semen potuimus, ut monospermam dixeris, nisi in quibusdam siliquis, trium seminum imperfecta liceret animadvertere rudimenta.

Locus & tempus.

Provenit rara hæc vicia satis copiose, binis circi

-
- (a) *Viciæ pulchrum genus, multifolium &cra.* ex monte Appennino J. Bauh: II. p. 316; habitum & folia plantæ nostræ, pulchre quoque adumbrat, quamvis aliam omnino viciam icon hæc, teste Hallero in Flora Helv. p. 599. N. 6. designet; quæ est vicia N. 603. Lin Svec.

citer Londino milliariis versus Dahlby, trans molam Hasslemölla dictam, in arenosis sylvestribus ad viam publicam; ubi legimus initio Augusti mensis; inq; eadem planta, & semina matura & flores eodem tempore, offendimus perfectos.

26. *Lotus floribus umbellatis, siliquis pendulis, caule erecto.* Hall. Helv. p. 571. N. 2. & Catal. Horti Gotting. p. 59. certissime.

Loti corniculata major species. J. Bauh. II. p. 355. 356. ut-cunque.

Lotus πολυκέρατος siliquis glabris & hirsutis. Moris. II. Sect. 2. Tab. 18. Bona icon, siliquarum hirsutarum, longiorum & tenuiorum; quamvis in nostris siliquæ glabræ observentur.

Lotus pentaphyllos, flore majore, luteo splendente. Vaill. Bot. Par. p. 119. cum descriptione.

Descriptio. Radix teres, longa fibrosa, alba, oblique acta vel horizontalis. CAULIS erectus, pedalis & tripedalis, teres, vix striatus, fistulosus, glaber, viridis & atrovirens, ramosus, nodis ad alas foliorum & ramorum ortus, sæpe præditus. STIPULÆ vel folia ad caulem & internodia, binæ, cordato lanceolata, fere glabræ, virentes. FOLIA ad petiolos, etiam ut in vulgari loto ternata, majora tamen, oblonga, lateribus evidentius inæqualibus. *Pedunculos* longe nudos, folia terminant tria, breviter petiolata, quæ coronantur umbella florum plurium sessilium 8 vel 10. CALYX ut in vulgari, segmentis vero angustioribus. COROLLA lutea, magis quam in vulgari saturata, aurea, neque tamen major; nisi quod petalorum unguis, angustiores sint & longiores. SILIQUA

QUA cylindrica, sæpe exatro virens, glabra, recta, quam in vulgari loto longior, apice acutiori, seminibus magis distantibus; neque tamen sic, ut articulata dici siliqua possit.

Locus & tempus.

Provenit ad rivulum, in prato humido herbifero, pagi Fogellång; ubi legimus circa medium mensis Augusti.

Syngenesia polygamia æqualis.

27. *Leontodon calyce toto erecto hispido, foliis hispidis dentatis integerrimis.* Lin. Sv. 628. It. Wester Goth. p. 14.

Locus & tempus.

Quod ad Wadstena OstroGothiæ, & dein in Wester Gothia reperit cel. Linnæus, *Leontodon*; apud nos in Scania quoque passim provenit, ad prædium Heckeberga & alibi; ubi Junio mense collegimus.

28. *Hypochaeris foliis serrato sinuatis, caule ramoso nudo pedunculis squamosis.* Lin. Cliff. p. 386. N. 3.

Hypochaeris dentibus foliorum rectangulis, caule nudo ramoso Hall. Helv. 759 N. 1.

Hieracium intybaceum. Tabern. Ic. 183. optime.

Hieracium macrocaulon junceum, sive minus primum Dodoneæo. I. Bauh. II. p. 1031.

Observatio. Calycis peculiaris habitus; ut alia taceamus, fere hanc plantam a cognatis distinguit. Squamas enim, ex quibus confit, acutas, rigidulas, e viridi

40 Syngenesia polygamia æqualis.

di liventes; stria media, flavescent, viridis, glabra percurrit, duas tertias longitudinis earum occupans. Apex squamarum, maculam læpius nigram habet, & terminatur margine ciliato albicante; dum microscopio in recenti planta lustratur, elegantissimo. Basin calycis, ceterum satis glabri, pilari, rigiduli, e flavo albicantes, distinguunt; squamæ vero calycinæ trium, quatuorve ordinum; successive longiores fiunt, quo magis sunt interiores.

Locus & tempus.

Legimus ad prædium Heckeberga, locis graminosis ficcioribus; v. g. ubi machina est, pro moderandis piscinarum aquis.

29. *Hieracium caule supra folia ramoso, foliis amplexicaulibus dentatis glabris.* Lin. Sv. 638.

Hieracium montanum latifolium minus Tabern. Ic. 186. optime.

Locus & tempus.

Crescit in sylvestri prato ad Heckeberga, ubi, Alpibus exceptis, omnium fere Hieraciorum, cognatarumque per Sveciam observatarum plantarum, proventus habetur uberrimus. Florens vero Junio mense legimus.

30. *Hieracioides foliis variis, glabris, (lubasperis), caule ramosissimo.* Hall. Helv. p. 751. N. 4.

An *Chondrillis* affinis quædam laciniata, an *Trinciarella* I. Bauh. II. p. 1021? habitus certe satis similis.

Descriptio. Planta hæc, quæ a vulgari crepide, ejusque varietatibus plurimis, habitu longissime recedit; CAULEM habet pedali majorem, erectum durum

rum compressum quasi, tenuem seu junceum, profunde sulcatum, ut quasi alatus appareat; pilis porro albis brevissimis rigidum, ad angulos acutissimos ramosissimum. FOLIA ad caulem lineari lanceolata, binas uncias longa sesqui lineam lata, subaspera, sessilia vel semiamplexicaulia, auriculis longis, acutis, reflexis prædita. Ex alis foliorum, *pedunculi* exsurgunt prælongi, cauli similes sub flore parum intumescences, squamisque raris vel foliolis præditi; gerentes singuli, singulos flores, sub florescentia fere nutantes, post vero erectos. Horum vero CALYCES cylindranei, squamis fiunt fere 13 angustis acutis fere trilinearibus, dorso eminente, pilis minimis subfusco. *Squama* calycinæ ad basin *accessoria*, pauciores sunt, tenues reflexæ; quomodo etiam interiores squamæ, maturo semine versus pedunculum reflectuntur. COLLULÆ flavæ, medicores; hermaphroditæ 16 aut 20; propriæ ligulatæ, quinquedentatæ. SEMINA sesquilinearia, per longitudinem striata, parum ventricosa & incurva, superius acuminata magis; perfecte matura, punicea; immatura, fulva. Gerunt vero *pappum* sessilem, simplicem, lacteum, sesquilinearem. Radicem & inferiora folia, nondum vidimus.

Locus & tempus.

Reperimus Augusti mense, in agris ad Skaberfjögård; in segetibus vero ad östra Sallerup, die 19 Julii eandem invenit plantam, Dominus Aretin.

31. *Picris calycibus imbricatis*. Lin. Sv. 641.

Cichoreum luteum. Tabern. Ic. 172. commode pro varietate minori.

Locus tempus & observatio.

Varietas major, caule angulato, subfulcato, brachiato; in limitibus agrorum & ad fossas viæ publicæ, circa pagum Onslunda copiose provenit: minor vero, caule teretiufculo vix ramoso, ad prædium crescit Skabersiögård. Ultraque vero, Julii & Augusti mensibus florens reperitur.

32. *Carduus acanlis*, calyce glabro Lin. Sv. 656. caule elatiori.

Cirsium caule floris longitudine. Hall. Helv. 682.

Chamaleon exiguus Tragi. I. Bauh. III. p. 62.

Carduus humillimus septentrionalium, flore purpureo rubente. Moris. Hist. III. p. 156. cum descriptione.

Descriptio. RADIX perennis, repens longa dura, minimi digiti crassitie; ab una parte sæpius velut ex-fa; extus subalbida cortice quasi obducta, intus purpureascens; intervallo pollicis semper arctior, unde interjecta pars nonnihil apparet tuberosa, fibræ unam vel alteram ad angulos rectos spargens, longissimam albam carnosam. CAULIS erectus semipedalis & pedalis, pallide virens, simplex, teres, sæpius glaber (a); terminatus capite simplici, rarius gemino. FOLIA radicalia plura, e petiolis semivaginalibus caulem amplexantibus longè porriguntur, pinnata, paribus pinnarum 6, & ultra, late foliosis, angulosis, margine ciliatis, vel mitius plerumque spinosis. Folia ad caulem alterna, petiolata quandoq; , sed brevius; erecta, similiter pinnata, superne viridia glabra, inferiori parte pal-

---

(a) Reperimus tamen eandem plantam. jam maturam; pubescentem & totam subhirsutam.

pallidiora, nervo prominente mitius hispido. CALYX ovato conicus, squamis factus imbricatis multarum serierum glabris, fuscis triangularibus; apicibus acutis vix reflexis, supremis purpurascens. COROLLÆ hermaphroditæ propriæ, monopetalæ, quinquefidæ purpureæ, valde strictæ, lacinia una inferiori reflexa. *Tubus* longissimus, perquam gracilis, albus, pappo stipatus germinis. *Stamina*, filamenta quinque tenuissima fusca, yillo quasi sericeo nupta, superne in cylindrum longum purpureum strictum coalita, ore multifido. *Pistillum*, germen oblongo compressum, album. *Stylus* inde ortus, staminibus multo longior, inferius albicans, superius purpuræ speciem florilargiens, *stigmatibus* obtuso. SEMINA canabris semini æqualia, oblonga, leniter compressa, glabra, e griseo albida, terminata margine orbiculari, e cujus centro brevissimus prodit cylindricus clavus, cui adaptatur cavus cartilagineus quasi cylindrulus, unde pappus prodit longissimus plumosus, per maturitatem in sphaeram expansus.

Locus tempus & observat.

Provenit rarius peculiaris hæc Cardui acaulis varietas, juxta frutices in monticulis pagi Fogelsång; & prope Lundinum ad viam publicam versus Hurfva: ubi Augusti mense legimus. Eo certius autem persuademur varietatem esse, quod in horum vicinia locorum, plurimus sit Cardui acaulis proventus; & pro varietate haberi debere sibi ante visa, non obscure indicaverit cel. Haller. Quin & Morisonum aliquantum similia observasse, citato supra loco, comperimus;

44 Syngenesia polygamia superflua.

mus; in lætis nempe & humentibus agris, palmarem aut lesquipalmarem acquirere caulem proceritatem.

35 *Bidens corona seminum retrosum aculeata, foliis lanceolatis amplexicaulibus, floribus natantibus.* Lin. Sv. 664. corollis radiatis.

Bidens foliis longe ellipticis, serratis indivisis. Hall. Helv. p. 710. N. 2.

Locus, tempus & Observatio.

Floret initio septembris ad rivulum, qui a pago Wallkiärä versus Fielige decurrit. Est hæc varietas procerior, foliis ad basin coalitis, habitu latis a *Coreopsi* distinguenda; de qua infra dicendum.

Syngenesia polygamia superflua.

34. *Gnaphalium foliis lanceolatis, inferioribus obtusis, caule herbaceo simplicissimo, corymbo terminatrici composito.* Lin. Sv. 674. calyce aurantio.

Elichrysium, seu Stoechas citrina, latifolia C. B. calyce ex aureo rutilante. Ruppil Fl. J. p. 192.

Locus, tempus & Observatio.

Legimus in campis arenosis, medio Junii, inter pagum Sandby & prædium Julared; ubi, cum *Stoechade citrina*, rarius provenit. Est autem luxurians adeo, in arenosis Scaniæ, *Stoechadis citrinæ* proventus; ut omnibus fere Sveciæ pharmacopoliis, sufficere posse videatur.

35. *Senecio foliis longissime mucronatis, serratis, subtus incanis, floribus umbellatis.* Hall. Helv. p. 735. N. II.

Co-

Conyza quarta. Camerar. Epit. Germ. p. 301.

Consolida palustris; Tabern. Ic. 555.

Jacobaea foliis longis integris & mucronatis. Moris.

Hist. III. p. 110. Tab. 19.

Descriptio. RADIX velut succisa; fasciculatis fit fibris plurimis, albis longis subæqualibus. CAULIS inferius teres, diametro trium linearum; superius parum striatus, simplex; altitudine trium quatuorve pedum, fistulosus; modice fragilis. FOLIA per caulem æqualiter sparsa, alterna, longe elliptica, lanceolata, subsessilia, erecto patula, acute serrata; superius virentia, glabra, splendentia; inferius pallidiora, vix tomentosa, nervosa vero, costaque media prominula; uncias tres longa, quatuor vel 5 lineas lata. Flores ex alis foliorum superiorum, e pedunculis eriguntur parum tomentosis, qui in corymbum colliguntur inæqualem, florum 7 vel 15. CALYX cylindraceus ex plurimis fit parallelis coalitis squamis simplicis seriei, ad apicem acutis, obsoletis, liberis. Ad basin squamæ setacæ 7 vel 12, prioribus adjunguntur. COROLLA radiata lutea; *semiflosculis* patentibus, perpetuo, quantum vidimus, tredecim; quatuor vel 5 lineas longis, lineam latis, limbo parum compresso subobtusos, subdentatos; femininis flosculis cunctis, stylo bifido, ungue lineari longitudine calycis, germinibus pappo coronatis longitudine unguis. *Corollula disci* infundibuliformes, patentes quinquefidæ, tubo longo gracili, itidem flavo. *Stamina* coalita prominentia; *stylo* in medio bifido, parum extra antheras reflexo. SEMINA longiuscula, pappo coronata simplici. RECEPTACULUM planum, nudum.

Locus & tempus.

Crescit in aquis quiescentibus pascuorum Christianstadii, ad sinistras extra portam septentrionalem urbis, juxta ripam fluvii, Helge à dicti; ubi legimus inter Butomos & salicarias, Julii die 21.

36 *Jacobæa foliis linearibus pinnatis, pinnulis sapius alternis, distantibus diffusis, cornu cervi instar ramosis.*

Locus, tempus & Observatio.

Senecio est, quæ pertinet ad *Jacobæam vulgarem* N. 688. Lin. Sv. Recensione autem digna videtur, quod foliis a *Jacobæa Artemisiæ* foliis modice differat; cui ceterum, perenni, ut videtur radice, flexuoso, duro, rubente ac tomentoso caule, satis observatur similis. Reperitur autem in pratis durioribus v. g. Canonicis, Julio mense & Augusto, serius quam vulgaris, florens.

37. *Aster luteus major foliis succisa.* C. B. P. pag. 266. Moris. Hist. III. pag. 117. Tab. 21. Descriptio & icon satis respondent.

Aster luteus major foliis succisa. C. B. Rupp. Fl. Jen. Hall. p. 180.

An *Aster palustris luteus*, *hirsuto salicis folio.* Vailant. Bot. Par. p. 18?

Descriptio. RADIX dura, plurimis fibris circumquaque sparsis, extus fulco cortice obductis, intus albis, firmatur. CAULIS erectus, diametro lineam vel sesqui lineam æquat; altitudine pedalis, rarius bipedalis; teres, subsolidus, lenissime striatus, pallide virens, versus radicem quandoque rubescens, molli modica lanugine totus pubescens, ex summitate tantum ramosus. FOLIA, quæ ad radicem & his proxima,

ma, petiolo sessili latiusculo plano nituntur, qui sensim latior factus, folium constituit longe ellipticum, lanceolatum; longitudine trium quatuorve unciarum, latitudine 5 vel 7 linearum, margine subserrato vel obscure dentato. Quæ ad caulem sunt folia, alterna sunt, erecta sessilia & semiamplexicaulia, auriculis subrotundis; de cetero longe elliptica, acute lanceolata, subdentata, molli, ut priora, subtus modica hirsutie, non tomento obducta, nec rugosa; supra obscurius, infra pallidius virentia, nervo subtus prominente. Ex alis foliorum superiorum, exsurgunt rami pauciores tres vel 5, qui e pedunculis, copiosa alba lanugine pubescentibus, flores producant erectos, totos luteos, quorum CALYX, trium fere ordinum squamis, angustis, 60 circiter, conficitur; interioribus brevioribus & angustioribus, mediis longioribus, alba lanugine aliquantum pubescentibus; extimis longissimis paucissimis, tribus vel quatuor, itidem erectis, subhirsutis, acutis; his quidem latitudine fere lineari, longitudine semunciali & ultra. COROLLA composita radiata, *semistylis* femininis luteis patentibus, 60 plus minus; dimidium vix lineæ latis, 4 vel 5 lineas longis, limbo tridentato. *Corollula* convexi *disci*, numerosissimæ pariter luteæ, infundibuliformes, quinquefidæ. GERMEN pappo simplici coronatum, absque paleis intermediis. RECEPTACULUM nudum, convexum, punctatum. Radix *saporis* est subaromatici, mitioris. Folia vero valde amara. Flos calida maceratus, *odoris* est fragrantis Millefolii vel calendulæ.

Locus, tempus & observatio.

Crescit locis graminosis subhumidis, extra mu-
ni-

nimenta Christianstadii, ad dextras portæ urbis septentrionalis, ubi legimus sub finem Julii mensis. Proxime accedit Asteri 694. Lin. Sv. in Gothlandia ac Oelandia reperto; abunde tamen etiam differt & dilutiori Asterisci virore, semiflosculis magis Aureis ac longioribus, & habitu denique minus ramoso; ut alia taceamus, quæ utramque plantam conferenti, obvererunt discrimina.

38. *Ptarmica seu Dracunculus pratensis minor, viridis, foliis profundius & elegantius incisus* Plukn. Hall. Helv. p. 713. N. I. lit. δ.

Ptarmice Fuchsi p. 739. Commode Achilleam hanc exprimit, nisi quod serraturæ in nostra plusculum latiores sint, folia vero angustiora, magisque crebra.

Locus, tempus & observatio.

Reperimus in humidis sylvestribus insulæ örnholmen, ad Heckeberga; æstate jam vergente: estque varietas foliis atrovirentibus &c. *Achillea* 705, Lin. Sv., cujus in Scania copiosus habetur proventus.

39. *Achillea pinnis foliorum & pinnulis remotis, & angustis pinnulis plurimis.* Hall. Helv. p. 715. N. 9.

Millefolium nobile & stratiotes vera. Moris. Hist. III. p. 38. cum icone folii singularis.

Locus, tempus & observatio.

Legimus media æstate inter Wram & Christianstadium, ut & ad prædium Duseke in sylvestribus. Num, odorem si exceperis fragrantissimum, & statueram sæpius magis proceram, pinnulasque plerumq; remotas magis; ulterius differat ab *Achillea* N. 705. Lin. Sv.; non facile dixerim. Vidimus e Malmogix tractu

ctu

Syngenesia polygamia frustranea. 49

ctu maritimo allatum, statura humiliori, odore gratissimo, caule & foliis perquam tomentosis.

Syngenesia polygamia
frustranea.

40. *Coreopsis bidentis*, seu *Hepatorium aquatile*, folio non diviso, flore aureis undique petalis radiato *Triumf.* Obs. 65. Lin. It. *WesterGoth.* p. 160 & 272. cum descriptione.

Eupatorium cannabinum, palmare & angustifolium, flore radiato. Hall. Helv. p. 710. N. 2. lit. β conf. Moris. Hist. III. Sect. 6. Tab. 5. N. 22. (a).

Locus, tempus & Observatio.

Sub finem Augusti mensis, reperimus loco paludoso editiori, prope molam Wadmöllan dictam; miliare Londino distantem. Statura humili & odore fortissimo, quo anethum perfecte æmulatur, a bidente N. 35 novimus differre.

41. *Cnicus caule erecto*, foliis inferioribus laciniatis, superioribus integris. Lin. Sv. 711.

Carduus pratensis Tragi. J. Bauh. III. p. 42.

Locus & tempus.

Floret mense Julii & Augusti, ad Fogelsâng (b);

G

in-

(a) Apud Moris. seminum coronæ, dentibus 4, imo vero 5; ut in nostris sæpe vidimus, pulchre adumbrantur.

(b) Qui ad Fogelsâng nascitur, proceritate reliquos superat, flosculisque omnibus hermaphroditis gaudet; ægre ideo a Cardui genere discernendus.

inter Osbyholm & Hörby; Tranås & Tunbyholm,
in humidis, passim ad viam publicam.

Gynandria Diandria.

42. *Orchis morio mas, foliis non maculatis* Lin. It. Gothl.
p. 117. c. descr. Fl. Sv. N. 724. lit. B.

*Orchis radicibus subrotundis, cucullo sparso, labello
ampliter trifido, crenato, flore concolore,* Hall. Helv. p. 265
N. 10.

Orchis major tota purpurea, non maculata. I. Bauh.
II. p. 760.

Orchis morio mas foliis non maculatis. Vaill. B. P. p.
151. Tab. XXXI. fig. 11. & 12. bene.

β. *Orchis major tota purpurea maculoso folio.* I. Bauh.
II. p. 762. (a).

Orchis morio mas foliis maculatis. Rudb. Elys. II. p.
191. fig. 1. & *Orchis morio foliis sessilibus maculatis*, Ejus-
dem p. 192. p. 2.

Descriptio. RADICES binæ testiculatæ oblongæ,
quarum major non emarcida unciam longa, semun-
ciam observatur lata. CAULES sæpe flexuosi obser-
vantur, sæpius tamen recti. binas lineas crassi, tere-
tes, superius parum sulcati, purpurascens, infra
flores plerumque lexunciales. FOLIA ad radicem tria
vel

-
- (a) In maculatis, quot examinavimus, radices sphaericæ fu-
erunt, cum in non maculatis oblongæ essent; minores præ-
terea, diametro tantum semunciali vel 6 linearum,
cum in non maculatis, caule humiliore præditis, uncia-
lis esset diameter radicum longitudinalis. *Caulis* por-
ro in maculatis gracilior, magis teres, procerior, infra

vel 4, utrinque glabra nitentia (b) superius tamen intensius; ex elliptico obtusius lanceolata; unciam lata, quatuor circiter uncias longa. Quod ad basin caulis oritur folium unum alterumve, eundem vaginæ in modum amplectitur. *Spica* vel *racemus* 4 est vel 5 unciarum, floribus vero constat 20 plus minus, ut Cel. Lin. in It. Gothl. notavit. COROLLA florum violaceo purpurascens, vel amœne quoque rosea, concolor faucibus pallidioribus sæpe absque maculis, sæpius vero saturatoribus maculis tinctis. *Petala* bina exteriora 4 lineas longa binas fere lata, limbo subobtusosæpe crenulato, antrorsum spectante; ceterum valde divaricata & incurvata, aviculæ in modum volitaturæ. *Petalum tertium*, inter hæc medium, tres lineas longum, binas latum, limbo subrotundo magis & obtusiore, antrorsum vergens galeam tegit? quæ ex binis sit petalis conniventibus acutis. *Petalum sextum* una cum cornu, 9 lineas longitudine explet. Ex his 4 cum semisse cornu faciunt; tres cum semisse labium a faucibus oriens sibi vindicat; reliqua linea ipsius faucis longitudinem constituyente. LABIUM e faucibus

G 2

di-

flores sæpe pedalis; *racemus* vero, quam in non maculatis brevior, binas uncias parum superans. *Folia* 5 uncias longa, 9 lineas lata, sine subobtusos. *Flores* octava circiter parte, quam in non maculatis, minores.

- (b) Maculas, in maculatis, superius plerumque folia gerunt, easdemque majores sublividas, quales apud Rudbeck. pinguntur. Vidimus vero etiam utrinque maculata folia, minimis punctulis eleganter purpureis quasi adpersa, ut Orchidem macul. totam purpuream, bene adumbrat J. Bauh.

dilatatur limbo trifido, segmentis subæqualibus, lateralibus crenatis, intermedio productiore, parumbifido; cujus e medio brevis minima acuta spinula sæpe egreditur. Latitudo labii inferioris 4 est linearum. CORNU, apicem subobtusum, quandoque emarginatum & dilatatum habet. GERMEN contortum, 4 est vel 5 linearum. SPATHÆ purpurascens, germini sæpius æquales, quandoque longiores.

Locus, tempus & Observatio.

Crescit in terra humida pingui lutosa, Scanix campestris & sylvestris, circa Lundinum; v. g. inter Lundinum & Dahlby; ad Fogelsång, Torup & alibi passim. Prima apud nos omnium orchidum est, circa finem Aprilis & initio Maji florens. Splendidissima vero purpura, spectantium oculos e longinquo etiam ad se allicit. Variat multis modis, flore tamen semper concoloro, non lineato, ut apud nos *Orchis Morio femina*, quæ hanc nostram Majomenle sequitur. Legimus inodoram sæpius; alias vero radicis odore præditam; alias amœnum violæ odorem spirantem. Sunt hujus radices, quæ auctorum consensu, vere Pharmaceuticæ debeant haberi.

43. *Palmata speciosiore thyrsu, folio maculato.* J. Bauh. II. p. 774. Lin. Sv. 529. petalis omnibus erectis æqualibus, calcare destitutis.

Descriptio. RADIX palmata, qualis palmæ Christi minoris maris, apud Tabern. Icone 680 exprimitur; digitis tamen ex angusto initio longioribus, gracilibus. CAULIS erectus, infra flores pedalis, teres glaber. FOLIA per caulem alterna, sensim breviora, erecta, vaginantia, glabra liliacea, maculata, e line-

e linearibus obtuse lanceolata ; quorum inferiora tres uncias longa , quatuor lineas lata. SPICA triangularis , uncias binas & paullo ultra , longa ; floribus inferioribus rarioribus , superius in apicem acutum coeſtis. *Braſſeæ* latiusculæ lanceolatæ , floribus tantillum breviores , & ipſæ , ut folia maculatæ. FLORUM petala ſex e germine parum intorto quatuor lineas longo ; quorum tria , ut in *Helleborine* exteriora , tria vero interiora , erecta cuncta , æqualia , ovato lanceolata , apicibus conniventibus , duas lineas cum dimidia , longa ; lineam & ſeſquilineam , circa baſin aliquantum concavam , lata ; concolora , coloris grati ex albo violacei , limbis ſaturationibus purpureſcentibus. *Petalum ſextum* a reliquis ægerrime diſtinguitur , niſi quod ad baſin foveolam nectariferam minimam quidem , ſed evidentem tamen foveat , calcare plane deſtitutum. *Fructificationis apparatus* linea vix longior , in medio corollæ erigitur , antheris virentibus ex breviffimis ſtylis in maſupio , conſueto modo comprehenſis. *Germen* in modum vaginulæ protuberans , baſin ſtaminum inveſtit. *Oder* florū nullus.

Locus , tempus & Obſervatio.

Reperimus die 9 Junii , trans Blentarp , dum Lundo Yſtadium itur ; ubi aderat mira orchis , ad ſiſtras viæ publicæ in prato ſubhumido , proveniens inter orchides N. 723. 724 & 729 Lin. Sv. Quum unicum tantum ſpecimen plantæ , diligentius quantumvis quærenti , licuerit invenire ; quumque floris peculiari figura excepta , ad orchidem palmatam ſpecioſiore thyſo Lin. S. N. 729 , quæ maxima hic copia naſcebatur , proxime accederet ; iſtuc etiam referri debere judica-

vimus. Nec aliter ac naturæ lufum, animadverfione tamen digniffimum, orchidem hanc confideravimus; cujusmodi etiam Specimen, ad *orchidem militarem minimam* Riv. Lin. Sv. N. 726, pertinens, e coryletis Hafgârdensibus, ad nos attulit Med. Stud. Gistrèn.

44. *Saryricumbulbis fasciculatis, foliis lanceolatis: nectarii labio trifido acuto, intermedio majore.* Lin. Sv. 263.

Orchis palmata alpina, spica densa albo viridi. Hall. Herc. 68. cum descr.

Obferv. RADIX ex 5 vel pluribus fit truncis, terebibus, conicis, carnofis albis, uncialibus & parum longioribus; lineam craffis, absque fibrillis & carpo. FOLIA ad terram in nostris vix ulla, ad caulem vero 5, quorum inferiora obtufa. Apices petali lexti trifidi, & duorum quoque interiorum, subfufci purpurafcentes. Odor florum fubdulcis, utcunque lilii convallium, odoris gratiam mox deponituri.

Locus & tempus.

Circa initia Junii mensis, prope Lundinum in aridis apricis verfus fylvam Reften lectum; ad nos attulit Med. St. Aretin.

46. *Serapias radicibus fibrofis, nectarii labio obtuso, petalis brevioribus, foliis enfiformibus.* Lin. Sv. 734. lit β. It. Oeland. p. 144. c. descr.

Damaſonium alpinum floribus luteis. J. Bauh. III. p. 571. Icon finifterior anguftifolia, noſtram plantam melius exprimit.

Quid, *orchis minor anguftifolia, in ſuprema parte longis foliis.* J. Bauh. II. p. 765? Foliorum & racemi habitus, plantam noſtram pulchre adumbrat; obſtat vero radix in icone, teſticulata.

ob-

observ. FOLIA suprema, longitudine cætera æquant. CAULIS glaber. BRACTEÆ, quæ germen sustinent, lineæ vix longiores albicantes. *Germen*, quod flores sustinet, erectum, trium quatuorve linearum. *Flores*, unicum ad sex, albi, petalis, 5 & ultra lineas, longis, adeoque quam in sequenti specie majoribus.

Locus & tempus.

E sylvis Håfsgårdensibus, medio circiter Majmense, ad nos attulit Med. St. Gistrèn.

46. *Helleborine floribus obsolete carneis, labello obtuso.* Hall. Helv. p. 275. N. 6.

Helleborine palustris seu pratensis nostras: radice repente. Moris. Hist. III. p. 487. N. 8.

Descr. RADIX duobus vel tribus constat truncis divaricatis, oblique actis teretibus, cylindricis, extus flavescentibus intus albis carnosissimis, diametro, plus minus, lineari. Ex his truncis ad angulos fere rectos, fibræ exeunt itidem teretes, albicantes longissimæ, ad quatuor usque uncias. CAULIS unicus, teres, superiori maxime parte rubens, alba lanugine hirsutus, infra flores 6, septemve uncias, ad pedem usque longus; inferiori parte squamis obvolutus foliaceis obtusis, quas excipit folium unum vel alterum, ovatum vaginans, & sequuntur post alterno quoque ordine, FOLIA tria quatuorve, erecta dura, glabra, itidem nervosa, unciam fere lata, tres uncias longa, supremis tamen duplo brevioribus & angustioribus. RACEMUS plus minus, uncialis; ante florescentiam nutat, sensim floribus explicatis erigitur, onustus floribus 7 ad 12, pendulis; quos bractæ distinguunt elliptico

ptico lanceolata, herbaceæ nervosæ, floribus aliquantum breviores. GERMEN flores sustinens, 6 linearum, ad angulos rectos a caule secedit, purpureum, alba lanugine hirsutum, non ut in reliquis contortum, sed 6 angulis eminentibus per longitudinem notatum, superius convexum, inferius subplanum; ad caulem gracile, versus florem ventricolum. PETALA sex, quorum tria exteriora (a), elliptico lanceolata, erecto patentia, concava, rigidula, tres lineas longa, binas lata, extus nervosa subhirsuta herbacea, e flavescente virore obsolete purpurascencia, intus glabra, satore purpurea, limbo albescente. *Petala bina interiora*, quæ supremo petalorum extimorum, qua partem teguntur; aliquantum sunt breviora, penitus glabra, ad basin purpurascencia, versus apicem alba. *Petalum sextum* infimum, nectarium habet concavum obtuse carinatum album 4 vel 5 purpureis lineis non elevatis, utrinque notatum; ad basin vero per longitudinem, croceis elevatis, scabris punctis distinctum, nullo præditum calcare; de cetero, demto labio, utcunque triangulum, ut apex germen respiciat. *Labium* petali sexti penitus album reflexum, inter petala bina extrema infima propendet, angusto initio vel collo e nectario ortum; ubi tumores bini eriguntur, superius albi, ad basin vero flavi. De cetero subrotundum labium est, diametro trium fere linearum, limbo integro, extrema

-
- (a) Supremum extimorum petalorum, vere est elliptico lanceolatum; in lateralibus vero binis, superior limbus magis est rectilineus, inferior vero admodum ventricosus.

ma parte tantillum plicato & emarginato. *Apparatus fructificationis*, ad basin nectarii cum quo continuus videtur exsurgit, nixus **STYLO** crassolineam longo, albo, superius ampliato bifido. Styli pars superior, eademque longior, brevissimum utrinque acutum apicem album producit, inter quos machinula est flava, lineam longa dimidium lineæ lata, quæ stylo vel collo, plusquam brevissimo mobilis est. Sub hac carnosâ machinula, quæ forte nectarii labium superius appelleretur, **ANTHERÆ** binæ jacent, dilutius flavæ perquam caducæ, & distinguuntur septo, quod ex machinula superiori egreditur; sustentantur vero inferiori pistilli segmento latissimo breviori albo, quod **STIGMA** videtur constituere; cui etiam styli, quibus antheræ niti debeant, si qui unquam observari poterunt, videntur adhærere. *Odor* radicum ab orchidum vix distat, florum vix ullus. *Sapor* radicum satis est amaricans.

Locus, tempus & observatio.

Floret circa finem Junii, & initio Julii mensis, in prato perhumido cæsposo ad Walaholm. Procerius vero, foliisque magis obtusis; prope prædium nascitur Klågerup. Specie vero hanc a præcedenti N. 45. diversam esse; utriusq; descriptionem conferenti, patebit.

Cryptogamia Musci.

47. *Hypnum repens filicifolium, non ramosum, pediculis brevioribus ad radicem exeuntibus* Hall. Helv. p. 106.

Muscus taxiformis ramosus. Vaill. Tab. XXVIII. fig. 5. optime.

Muscus filicifolius sive pennatus minor, pinnulis plurimis ad mediam costam adnexis. Raji. Buxbaum. Cent. II. Tab. I. fig. 4. utcumque.

Observ. Tota planta vix uncialis est, ramis diffusis ad 7 usque. *Folia* disticha, conferta, elliptica, virentia, pellucida. *Pedunculi* ex alis foliorum, rubentes erecti tenuissimi, 4 linearum. *Capsula* itidem erecta, rubens subcylindrica, linea brevior, sine obtuso; *spinulam* tamen e medio minimam non incurvam largiens.

Locus & tempus.

Concinna planta, (ita enim illam apposite cel. Haller vocat) nascitur ad lapides muscosos humentes, circa rivulum Pisseka Bäck dictum, trans lacum ad Rösjöholm, ubi adscensus fit ad montem Hallandsåhs dictum. Collegimus vero, die 20 Decembris, fructu jam maturo præditam.

48. *Bryum roseum majus, foliis oblongis* Dill. Hall. Helv. p. 117. c. descr.

Muscus stellaris roseus C. B. Buxb. Cent. II. p. 2. Tab. I. fig. 5.

Locus & tempus.

Habitat in lapidibus, *Hypno* N. 880 & *Jungermannia* 927. Lin. Sv. vestitis, inter frutices ad prædium Râbelôt, ubi mense Maji legimus, absque tamen pedunculo & capsula. Sed e terra quoque ipsa germinat, cujusmodi ipsum mense Octobris legimus, in Torringelund, ad prædium Skabersjögård; fructu vero itidem destitutum.

Cryptogamia algæ.

49. *Lichen squamosus, acetabulis dense aggestis.* Vaill. B. P. Tab. XXI. fig. 10.

Locus, tempus & observat.

Caulis squamosus crispus, e cinereo & flavo virens; *tubercula* fusca. Nascitur vero e truncis arborum putridorum, ad prædium Rösjöholm, ubi legimus circa finem Decembris.

50. *Lichen fruticulosus solidus, ramulis teretibus nudis*
 Lin. Sv. 983. apicibus niveis breviter multifidis.

Lichen terrestris angustior, ramosissimus fuscus Michel.
 Hall. Helv. p. 70. N. 43.

Observ. RADIX brevis, distincta tamen & fibrosa. CAULES unciales & ultra, ramosissimi solidi, teretes vel parum compressi, glabri albentes, efflavo virentes & quandoque subcoerulescentes. Recentes cauliculi molles sunt, & fungorum instar per longitudinem in fibrillas discerpi possunt albas; siccati vero durissimi friabiles evadunt, punicei coloris, splendentes, vernice quasi forent obducti. Apices in capitula velut collecti, breviter evadunt multifidi, niveo candore a caule distincti.

Locus, tempus & Observatio.

Betulis antiquis & quercubus innascitur; radices agens in terra, quæ corticem earundem scabrum quandoque occupat. Referimus vero ad Lichenem N. 983. Lin. Sv. eo certius, quod Ipse cel. Auctor id ipsum svaserit. Nascitur prope prædium Rösöholm, ad dextras, dum versus molam itur olivariam; ubi reperimus circa finem Decembris. Omnium autem lichenum fruticulosorum, quos unquam vidimus, hic longe apparet formosissimus.

APPENDIX.

51. *Veronica minima, clinopodii minoris folio, Romana.* Vaill.
 B. P. XXXIII. fig. 3. Lin. Sv. N. 15. c. Desc.

Locus & tempus.

Ad prædium Torup in clivo arenoso, initio Junii lectam; ad nos attulit Med. St. Gistrèn.

52. *Myosotis foliorum apicibus callosis.* Lin. Sv. 149. floribus luteo sulphureis.
 Li-

Lithospermum arvense minus floribus luteis, vel luteo coeruleis. Vaill. B. P. p. 119.

Echium Scorpioides minus flosculis luteis. C. B. P. p. 119.

Locus, tempus & observatio.

Nascitur rarius in summo vertice montis, per immensam conchiliorum vim celebris, Baalsberg dicti, prope prædium Râbelöf; ubi aliquot legimus specimina die 12 Maji. Crescit vero in meridionali montis plaga, fervori solis objecta. Ibidem quoque *Acrosticum* Lin. Sv. 856. provenit, ad petras vero nascitur: *Lichen imbricatus*, foliolis linearibus dichotomis, planiusculis acutis nigris, Scutellis atris. Lin. Sv. 1140. Scutellæ autem ramosæ sunt vel ciliatæ.

53. *Primula veris albo flore Clusii.* Hall. Helv. p. 484 N. 4. varietas est, ad N. 162. Lin. Sv. pertinens.

Locus & tempus.

Medio Maji ad prædiolum Giret, prope fœdinas Andrarumenses lectam, ad nos attulit Med St. Aretin.

54. *Buglossum angustifolium majus, flore albo* T. Lin. Cliff. p. 46. lit. a.

Locus & tempus.

Initio Junii mensis, legimus in arenosis viæ publicæ versus Everlöf.

55. *Saxifraga foliis cuneiformibus trifidis alternis, caule erecto ramoso.* Lin. Sv. 353.

Alfne petraa rubra Tab. Ic. 708. bene, sed absque flore. *Paronychia* III. Ej. Icon. 805. pro designando flore, cujus tamen petala in nostris sunt emarginata.

Tridactylites rectorum flore albo. I. Bauh. III. pag. 754. c. descr.

Locus & tempus.

Saxifragam hanc, quam rarius provenire, bene cel. Linnæus monet; florentem abunde legimus die

die 12 Maji ad prædium Râbelôf, in agris requietis infra templum sitis.

56. *Dianthus floribus solitariis, squamarum calycinarum ordine subsolitario, petalis albis crenatis.*

Garyophylli Sylvestres. Camerar. Ep. Matth. G. p.187.

An *Caryophyllus montanus albus* Tabern. Ic. 288.?

Obstant vero folia internodiis multum longiora, & flores, ut icon indicat, aggregati. Nisi & id ipsum quandoque possit variare.

An *Caryophyllus virgineus.* Tabern. Ic. 283? Vix quidquam repugnat.

Descriptio. RADIX frutescens, superficialis alba, nullius peculiaris saporis; lineam diametro vix æquans, duas vel 3 uncias longa, conica, fibrosa. Edit vero unica radix, CAULES sæpe numerosissimos, fere pedales teretes pallide virentes, subhirsutos, ad radicem incurvos, creberrime geniculatos, dein vero erectos per dichotomiam divisos, adeoque sæpius ramosos. FOLIA, ad tumentia genicula opposita, erecta, lineari vel lanceolata vel subobtusata, pallide virentia, nervo subtus prominente; fere lineam lata, unciam longa; inferiori caulis parte geniculis vel longiora vel æqualia, superiori vero parte iisdem breviora. *Rami & pedunculi* subæquales, subtus convexi supra plani, hoc est semiteretes, pedunculis unifloris. *Squamarum calycinarum* in unius pedunculi flore, par unicum; in alterius vero comparis duplex, inferioribus squamis e pedunculo continuatis. Hæ vero squamæ, perianthio duplo sunt breviores, spinula prædictæ acutissima, squamæ ipsi subæquali. *Perianthium* ipsum 5 linearum, striatum albescentis cylindraceum, superius tamen paulo angustius, quinquefidum, laciniis acutissimis biline-

nearibus, erecto patulis. COROLLAM inodoram petala constituunt quinque, superius tota candida, inferius ex albedine parum virentia, sesquilineam lata, extra fauces tres lineas longâ, utcumque obverse ovata, limbo subrotundo serrato, denticulo extimo sapius breviori, versus basin pilis tenuissimis concoloris prædita. STAMINA 10, angustas extra fauces prominent, inter petala reflexa; antheris albis. GERMEN cylindraceo oblongum. STYLI duo hirsuti spirales, petalis æquales, extra fauces erecti prominent. PERICARPIUM quadrifariam finditur. SEMINA nigra ovato acuminata, hinc concava, illinc convexa, umbilico medio prominente.

Locus, tempus & observatio.

Reperimus die 24 Junii, in solo pingviori argilloso, prope viam publicam inter Annelöf & Togarp, infra colles, proelio olim celebres, Rönneberga högar, dictos. Vix specie diversam putamus, a Diantho, quem p. 23. N. 16 descripsimus, nisi quod squamæ calycinæ hujus dianthi albo flore, binæ tantum in alternis floribus adsint, in Diantho autem rubro flore cōstāter quatuor. De cetero, descriptionem, quam hic dedimus hujus Dianthi, valere quoque volumus de Diantho p. 23, N. 16 descripto, postquam in plurimis speciminibus, cuncta accuratius licuit lustrare. Synonyma quoque, sic mutata & correctâ volumus:

Tunica petalis serratis, in fine unguis lanuginosis. Hall. Helv. p. 382, N. 6.

Betonica sylvestris flore simplici laciniato rubro. I. Bauh. III. p. 328. omnino specimina minima serotina, iconem perfecte referunt.

An Caryophyllus montanus multiflorus Tabern. Ic. 289? Sic aliqua specimina suadent.

Garyophylli sylvestres, Camerarii Epit. M. G. p. 185.

Icon optima & indubia.

observ. Diameter corollarum, 6 lineas æquat. *Peta-*

la duas lineas plus minus lata, quandoque concolora, sature & amœne rosea, macula unica vel fusca vel alba, in medio notata, absque ulla animadvertenda lanugine. Quandoque palliderosea sunt, maculis ad basin prædita, aliis sature purpureis, aliis albis; lanugine præterea tenui concolora obsita, inodora. *Anthera* cineritiæ vel liventes.

57. *Caryophyllus sylvestris alter*, flore laciniato odoratissimo. C. B. Hall. Helv. p. 382. N. 5. lit. β. c. descr. & p. 780, flore albo.

Caryophyllus sylvestris plumarius albus, Tabern. Ic. 289 & *Caryophyllus plumarius albus*. Ej. p. 286.

Locus, tempus & observatio.

Floret medio Junii in arenosis ad Lackelänge, caule sæpius unifloro. Sed reperimus quoque abunde inter Kesslinge & Annelöf, ramoso caule. Ubique vero gratissimum *Caryophyllorum hortensium* odorem spargit, faucesque sæpe macula virente distinctas, semper vero pilosas habet; florem ceteroquin candidum.

58. *Dianthus floribus solitariis, squamis calycinis ovatis acutis, corollis lacero partitis*. Lin. Sv. 344.

Betonica sylvestris altera. Fuchsii p. 353. bene.

Caryophyllus plumarius purpureo cœruleus. Tabern. Ic. 287.

Locus, tempus & observatio.

Provenit passim in Scania, v. g. prope Lundinum ad pagum Thorn; copiosius vero ad novam viam, quæ a publica, versus prædium ducit Skarhult. A Julio mente, ad Septembris usque finem hic floret, locis humidis potius quam ficcis, qui & fistuloso ac procero magis caule surgit; flore vero inodoro. 59.

59. *Stachys foliis lanceolato ovatis, verticillis cymatosis.*
 Lin. H. Cliff. p. 310. N. 4. Ej. Fl. Sv. Præf. p. 1.

Stachys alpina betonica folio, flore Purpureo Dill. Celsii
 Upsl. p. 41.

Stachys foliis hirsutis spicam distinguentibus, obscuri coloris, imis cordiformibus. Hall. Helv. p. 642. N. 2.

Pseudostachys alpina. B. P. 236.

Stachys minor foliis obscure virentibus, flore ferrugineo.
 Moris. Hist. III. Sect. II. Tab. 110. fig. 11. pag. 382. com-
 mode.

Locus, tempus & observatio.

Media æstate in monticulis lapidosis ad Södra Rörum lectam, raram hanc plantam ad nos attulit Phil. Stud. Petrus Hellman. Folia superiora serici instar tonsi mollia, pari quoque modo pulchre & varie resplendent. Flores nondum vidimus.

60. *Antirrhinum foliis lanceolatis petiolatis, calycibus flores superantibus.* Lin. H. Cliff. p. 324. N. 11.

Antirrhinum floribus sparsis sessilibus, calyce brevioribus, calcare destitutis. Hall. Helv. p. 615. N. 8.

Antirrhinum Quartum Camerar. Epit. M. G. pag. 416. Icon bona.

Observ. Flores sessiles purpurei, labio inferiori circa fauces flavescente lanuginoso, antheris luteis. *Ger-
 men & Pericarpium* ipsa quoque lanuginosa.

Locus & tempus.

Ad Snarestad, prope viam, quæ versus mare ducit; circa finem Junii mensis, in agris avenaceis lectum; nobiscum communicavit Med. St. Gistren.

DISQUISITIO , de strage bovilla , quotannis circa Christianstadium obseruata.

Ncolarum felicitatem, arte quoque veterinaria plurimum niti, quilibet facile iudicaverit. In hac vero vix quicquam magis desideratur, quam morborum, quibus afficiuntur pecudes, & plantarum venenorumque morbos in illis gignentium scientia vera. Quum anno præterito Christianstadii essem, in pascuis pecudes quotannis emori, summo cum incolarum, pauperum vero præcipuo quodam detrimento, inaudivi. Hinc in rem penitus inquirere occasio tulit, quam & faciliorem nactus fui, postquam Mercator honestis: Michael Plattfues, in lustrandis pascuis, tam Christianstadii quam pagi Hærloef facilis mihi comes esset. Re igitur per illum aliosque uberius cognita, mearum duxi partium de morbo istoc, quid cogitarem pronunciare. Minime, quod mea jam opera confectam rem putarem, sed quod sic oculatioribus stimuliaderentur, qui in auxilia inquirant mali, patri-

æ non secus ac urbi damnosæ. Id vero unum hoc opere præstitisse me reor, quod incolas docuerim, morbi causam ignotam illis adhuc esse, quodque infons omnino Phellandrium sit, quotannis e pascuis extirpatum. Si quid ultra lucis rei affuderim, tanto mihi illud gratius erit, quo propius ab anniversaria hac strage liberari urbs poterit.

§. I.

Pascua Christianstadii pagique Næsby, septentrionalem occupant plagam urbis pariter ac amnis, Helge Adicti. Fertile videntur tenere solum, quod terra atracum argilla commixta plurimis locis constat. Sub his vero sæpe marga latet, cujus strata tantillo arenæ volatilis distinguuntur. Pascuorum plurima pars paludosa est, vere & autumnos aquis inundata, ut lacus præ se speciem ferat. Quum enim iis tempestatibus e Smolandia vicinisque locis in fluvium Helge Affatim confluant aquæ, propter angustum fluvii in mare circa Åhus ægre semet infundentis ostium, redundantes; proximum est, apertos, qui Christianstadium circumdant, campos inundari. Id quod eo citius contingit, quod flumen ipsum sponte natura plurimis locis dilatatum, lacus complures constituat. Quæ autem sic, hyeme quoque campos inundant aquæ, vere sensim subsident, ut per æstatem spaciola satis pascua evadant, ab aquis sic quidem latis libera; lacunas si exceperis & fossas aliquot, pascua percurentes; æstate vero e consortio fluvii divulsas, stagnantium adeo aquarum fomites.

§. II.

§. II.

Quum ergo is Pascuorum situs sit, plantæ quoque in aquis & uliginosis locis nascentes, potissimum hic proveniant necesse est; quarum quidem sequentes Julio mense reperimus. Alisma seu Plantago aquatica, sive Stækra dicta Lin. Sv. N. 300. Apium 248. Aster luteus major foliis succisæ C. B. Bidens Lin. Sv. 663. Butomus 328. Conserva reticulata 1025. Erigeron 693. Galium 119. Hydrocotyle 221. Jacobæa foliis longis integris & mucronatis Moris. Lysimachia Lin. Sv. 166. Lepidium 534. Linum Catharticum 255. Lythrum 353. Mentha 481. Myosotis 149. & 150. Myriophyllum 782. Oenanthe 236. Persicaria acida lungerm. Lin. Sv. 318. Peplis 291. Phellandrium 238. Ranunculus 458. Sagittaria 780. Sparganium 770. Sium 235. Sium aquaticum procumbens ad alas floridum Moris. Sium minimum foliis imis ferulaceis, Moris. Stratiotes Lin. Sv. 444. Subularia 527. Veronica 9. Neque tamen dubitamus & plures quoque hic plantas nasci, in quas, scapha destituti, temporis vero etiam angustia circumscripti, hac vice non licuit inquirere.

§. III.

Quoniam pascua pagi Hârlôf, solum flumen a pascuis Christianstadii distinguit; ea quoque illustrare credimus. Et reapse etiam cum pascuis Christianstadii §. I. ad modum conveniunt, nisi quod solum minus sit pingue, nec ubique æque uliginosum; lacunis quoque paucioribus & aliter comparatis præditum. Hinc etiam Myricam Linn. Sv. 817. Menyanthes. 163. Ranunculum 457. & Utriculariam 24. circa Christianstadium

non repertas, hæc gignunt pascua. Phellandrium vero Lin. Sv. 238. & Ranunculus 458, hisce quoque nascuntur locis.

§. IV.

Ab incolis pagi Hærlóf sciscitando comperimus, raro vel nunquam emori in illorum pascuis §. 3, pecudes; quarum vero ingens numerus, quotannis circa Christi-anstadium (§. 1. & 2.) perit.

§. V.

Hujus autem stragis sequentem observavimus rationem:

1) Duravit post hominum memoriam morbus, qui augeri potius videtur quam imminui.

2) Vix unquam ante medium Junii morbus incipit, perdurat vero Iulio mense; decrescit & desinit medio Augusti.

3) Vaccarum & bouum plurimus hinc perit numerus. Post hos equi & oves; minima vero moriuntur copia vituli, sues ac anseres.

4) Per æstates liccas ac fervidas, gravius affligit morbus, quo etiam tempore 70 ad 80 usque pecudes compertum est periisse. Quod si vero humida æstas fuerit, minus moriuntur, viginti tamen vel triginta, vix unquam pauciores.

5) Quæ in pascuis urbis enutritæ sunt pecudes, æque cum illis, quæ ex alienis istuc adducuntur locis, cito pereunt.

6) Quæ retrimentis, post coctionem cerevisiæ & Spiritus vini residuis, non aluntur pecudes, æque obnoxia morbo observantur, ac illæ, quæ ejusmodi fecibus nutrirî assueverunt.

7) Contagiosus minime morbus est, adeoque plurimum a peste bovina, quæ per Scaniam alias grassari solet, distat.

8) Vaccam in pascuis propediem ægrotaturam, satis exinde præcipere licet, quod lactis in ea imminuatur proventus.

9) Quandoque autem prævideri nulla ratione mortus potest. Bovi enim pascenti derepente collum retorquetur, os sublime fit, insequitur mox totius corporis tremor, indeque corruentes, expirant unis vel pluribus præterlapsis horis.

10) Caput & collum quibusdam pecudum valde tumet. Tumor autem is, post mortem dissectus, saccum pugno sæpe majorem designat, fundentem lympham vel flavescentem vel virentem. Hic quidem gelatinoso repletus humore saccus, versus asperam arteriam & ipsum denique pectus cuniculos quandoque agit. Neque tamen sic, humoris aliquid, ante mortem ex ore pecudum effluit.

11) Morbum ultra nychthemeron sustinere quædam possunt, pauciores vero per aliquot dies.

12) Alimenta & potulenta, durante morbo, quædam desiderant, quædam vero respuunt.

13) In ventriculo & intestinis, vix vitii quidquam reperire licuit; collectionem vero flavescantis & gelatinæ referentis lymphæ, alicubi plerumque cadavera exhibuerunt. Hujus quidem cum in collo frequentissima fuerit sedes; tum inter arcos etiam nidum quandoque fixit. Quin & quæ istuc tendunt venæ, hisce sæpe compressæ visæ sunt tumoribus; quæ quid in venarum alterutra sanguine coagulato plena, laudabili observavit industria, urbis Chirurgus, Dominus Jungberg. 14)

14) Qvin & sæpe maculas flavas virides & nigras, globulorum vel grandinum instar minutorum, cor, pulmones vel hepar compertum est occupasse.

15) In quibusdam pecudum dissectarum, magna aquarum vis ad situlas usque plenas, reperta fuit. Neque tamen sic, hydrope mori pecudes incolæ facile consentiunt.

16) A morte, quidem multum intumescere cadavera, negant.

17) Qui cadavera dissecat & deglubit pecuarius, nequicquam inde incomodi sentit. Quæ etiam, cito si fuerint mortuæ, indeque statim dissectæ, vix observantur foetere.

18) Equis morbo correptis, collum perinde plerumque ac bobus intumescit No. 10. & 13. Accedit quoque cum anhelitu, rhonchus.

§. VI.

Quæ morbo corripuntur pecudes, raro evadunt. Si vero alvi his profluvium contingat. salutis id spem non obscuram fovet.

§. VII.

Certa huic malo medicina, reperiri hucusque nequivit. Setaceum vero Scanis *simme* dictum, collo vel præcordiis admotum, iis, quibus per morbum collum intumuit, opem sæpe tulit: Sic quoque evacuantia quævis, auxilio fuisse videntur: quo etiam relatum volutarium pulverem cum cerevisia initio morbi datum, qui ubi alvum duxerit, nonnihil videtur præstitisse. Nec iners fuit habitum, vaccæ ægrotantis ipsius lac, in domando, quod perhibetur veneno.

§. VIII.

§. VIII.

Nec remisit morbus, quamvis interdiu, calore urgente, domi retentæ fuerint pecudes, sub noctem demum in pascua ductæ. Ea quidem hoc factum est opinione, ut ripas lacuumque sinus, venenatæ, quæ putatur herbæ feracissimos, avide minus peterent.

§. IX.

Contendit quoque Pecuarius, non minus sæviisse morbum, quamvis a fossis & lacunis, quæ in pascuis adsunt, pecudes arcere allaboraverit, easdemque ad ripas præterlabentis amnis duxerit aquandas. Urgent vero contra plurimi, pecudes calore agitatae, sitim in lacunis primum obviis extinguere solere; quod gramina & scirpi, sinus, quos flumen format, per sæpe passus occupent, aditum ad ipsum amnem ideo reddentes difficilem.

§. X.

Vulgaris in urbe opinio est, e Phellandrio Lin. Sv. 238. ad ripas lacuumque sinus affatim nascente, emori pecudes. Alii vero vermiculos, ac hircudines, quæ in caule crasso Phellandrii nidulantur, tantæ stragis causam putant. Nituntur illi experimento, quod in duobus vitulis instituit olim Medicus Ammiralitatis, Dominus Doct. Roslin. Fame enim ut herbam comederent vitulos coëgit, quorum unus quidem mortuus fuit, alter vero in vivis mansit. Hoc nixi fundamento incolæ, statâ quotannis tempora eradicandæ huic herbæ, sanciverunt. Quamvis vero hoc modo herbæ proventus admodum fuerit imminutus; mori tamen nihilominus pecudes æque ac ante solent. Qvin &

& abunde præterea patet, mortis causam in isthac non latere herba. Nascitur enim eadem copiose satis in pascuis pagi Hærløf, trans ripam ejusdem amnis. Quam quidem & nos satis hic fuisse præmorsam vidimus, absque minima his in locis observata pecudum strage. Neque confecta adhuc res est, venenatum Phellandrium esse, cujus contra semina hominibus equis ac pecudibus medicinæ loco esse, in suo de Phellandrio tractatu Ernstingius monstrat; qui & in his consentientem secum celeberrimum Heisterum habet. Quin & Celer. Archiater Linnæus in itinere suo wester Gothico p. 48 vaccis & armentis noxium non esse Phellandrium admittit, quamvis equis id ipsum venenū sit, rustico quodam teste. Atamen datum illud etiam equis absque damno fuisse, certo novimus. Hinc tuto quoque concludi posse videtur, quam in extirpanda hac herba operam ponunt incolæ frustraneam esse; quemadmodum experimentum per D. D. Rollin. in binis institutum vitulis, nec id quidem venenatum esse Phellandrium evincit. Quo enim juniora sunt animalia, eo quoque minus tolerare famem possunt. Quare etiam Phellandrio vitulorum alter haud aliter videtur mortuus, ac fieri de hominibus solet, qui post diutinam toleratam famem ægrotant sæpe vel moriuntur, nimis vel fortioribus potiti cibis. Quod ad nigricantes attinet vermes vel hircines, in herba isthac crassissimo præditam caule, circa Christianstadium reperiundas; necesse quidem venenatum esse Phellandrium, in laudati nuper Ernstingii tractatu videre licebit. Quæ ergo hircines non magis hic, quam alibi fieri solet nocere poterunt. Addere quoque tandem pecuarii ipsius testimonium licebit, qui, quibus maxime vescantur gra-

mini.

minibus & herbis pecudes, optime videt. Affirmat vero is, ex Phellandrio non mori armenta.

§. XI.

Post hæc §. 10, suspicio stragis, quæ contingit bovillæ, proxime videtur cadere in Ranunculum, flammula dictum, Linn. Sv. 458; sylveticè vero alte græs appellatum. Is enim non minus ac Napellus, gustantis mordet linguam, contusus vero & corpori applicatus nihilo segnius vesicas excitat ac Napellus, de quo testatur Galenus (a); vel cantharides, de quorum efficacia indies edocemur. Quod vero venenatus quodammodo Ranunculus sit, inflammationes internas producat, ovesque præcipue interimat, Lobelius (b); Joh. Bauh. (bb), & Lindestolpe (d), suis affirmant testimoniis. Hic vero Ranunculus, copiose adeo in pascuis Christianstadii provenit, arctèque adeo reliquis intricatur graminibus, ut vix ora pascuis admoveere armenta quean, quin aliquid simul hujus ranunculi sequatur. Hinc in eandem quis facile incideret opinionem, quæ fuerit is, qui coram Regia Academia Scientiarum, ostendere conatus est, esse ranunculum hunc illud venenum pecudum, quod Sveci vocabulo Ståfra exprimunt, cujus rei mentionem facit celeb. Archiater Linnæus, in itinere Suo W. gothico pag. 47. Postquam vero propriis oculis viderem, pecudes ranunculo isthoc absque evidenti aliquo damno velci, in pascuis pagi Hærlöf, quæ ut rem

K

pe-

(a) Lindestolpe de venenis p. 397.

(b) In adversariis pag. 299.

(bb) Historia plantar. Tom III. p. 484.

(d) De venenis p. 393.

penitius cognosceremus, una cum comite nostro lustravimus; de suspitione venenatæ indolis Ranunculi, aliquantum nobis decessit. Observatione tamen dignum censemus, pecudes, occasio dum tulerit, ranunculum; hunc satis evitare, id quod apparuit in exsiccatis ranunculi cauliculis & stolonibus, affatim in pascuis reperiundis, quos cum reliquo gramine evullos, ex ore postmodum rejecerant. Quin & ideo, loca ranunculi hujus feracia, elatiori copiosiorique gramine abundarunt, cum editiora contra loca, penitissime depastæ fuerant pecudes; evidenti utique testimonio, quod mixta ranunculo gramina, necessitate demum urgente placeant, ut id ipsum paludes quævis obviæ, quotidianis evincere poterunt testimoniis.

§. XII.

Stagnantes aquas venenatam facile contrahere indolem posse historiæ abunde docent (a). Retulit nobis Collega noster, Dominus Professor Liedbeck, reperiri in Wisingia lacunam a Ieru Barthel nomen sortitam, unde Junii Iulii & Augusti mensibus arceri pecudes debent, ea tempestate inde si biberint, morituræ. Cum Albis fluvius & Moldau, vere alveos transcenderent, & subsidens aqua lacunas hinc inde redderet stagnantes; plurimæ ab æstivis caloribus agitatæ pecudes, ista pota aqua, visæ sunt periisse (b). Atque in pascuis Christianstadii, idem quoque obtinet situs. Nec obscura

(a) conf. Dissert. de aqua utili & noxiâ; sub præsidio Collegæ honor. Dom. Prof. G. Harmens, nuper habita; & Lindestolp. de Venenis p 802.

(b) Büchneri Miscel An. 1736. p. 693.

ra ratio est, cur putemus stagnantes has aquas, tanto magis nocituras, quod densissime illas occupet Sagittaria. Linn. Svec. 780. Sparganium 770 & Alisma 300. Harum quidem priores binas species, præcipue quidem a pecudibus præmorsas hic vidimus. Cum vero, herbæ hæ aquaticæ, ipsæ sint acres (c), alisma vero, panta-go aquatica dicta, non minus quam ranunculus vesicæ excitet, venenata sit, vaccasque enecet (d); non ab aquis solum stagnantibus perire videntur pecudes; sed ab ipsis quoque noxam aliquam contrahere herbis. Meminisse quoque juxta oportet, in pascuis pagi Hærlös, herbas hæc, raro vel parce admodum provenire, quamvis stagnantibus aquis nec ea plane sint destituta pascua. Quin & faciliorem hic, quam circa Christianstadium, ad limpidas fluvii aquas accessum habere videntur pecudes. Ultimo quoque, pecuarii adducere licebit narrationem, affirmantis, rarius perire pecudes quæ in scirpis aquisque fluvii frequentius soleant pasci. Hæc, quamvis iis, quæ Phellandrio in aquis nascente mori pecudes existimant, absurda appareant; suo tamen non destitui videntur fundamento. Periculum enim, stagnantium potandarum aquarum jure vero suspitarum, præ ceteris sic satis evitant.

§. XIII.

Ros melleus, quem collectionem esse minutissimorum insectorum Leewenhoeck existimat; (a) pingvedinem

K 2

ve-

(c) De Sagittaria conf. Hall. Helv. p. 300.

(d) Halleri H. Fl. elv. p. 300, & Lindestolpe de venenis

(a) Arcan. nat. Epist. 104.

vero vel succum, solis calore ex herbis expressum nonnulli putant; vapores autem e terra excitatos, iterum vero in herbas relapsos, alii iudicant: (b) sæpe quoque pecudibus, teste Ramazzino, (c) venenatus habetur. Armentorum quoque morbum Büchnerus (d) recenset, satis etiam illi, qui circa Christianstadium contingit, similem. Hujus causa mali in rore ponitur melleo, per diuturnum, absque pluvia æstatis calorem, collecto. Qui quidem imbribus tandem ablutus, inque lacus piscinasve confluens, non armenta solum inde potantia, sed ipsos adeo enecuit pisces. In rem ergo diligentius inquirere tanto magis visum fuit, quod & inter vulgus narratiuncula vagaretur: Draconem inter arces Hamar & Lillo jam dirutas oberrantem, suum in pascua Christi, anstadii spargere virus. Veritatem suam fabula hac aliquā cogitatum aut latere. Originem enim venenati acorniti descripturus Ovidius; (e) Cerberum in campos virides spumam suam eructantem inculsat. Neque tamen quantavis adhibita diligentia, rorem melleum circa Christianstadium visum fuisse, rescire licuit; quem & probe se cognoscere, scanis vero Nimmerdygg dici, circa Christianstadium autem neutiquam reperiri, pecuarius affirmavit.

§. XIV.

Neque præter ea, quæ huc usque §. 10. 13. recensuimus, reperire quicquam ultra licuit, quod veri aliqua lpe-

---

(b) Annal. Uratislav. A. 1718, Class. IV. p. 959.

(c) Dissert. de constitutione A. 1690.

(d) Miscell. A. 1729. p. 689.

(e) Et sparsit virides, spumis albescentibus agros. conf. Lindestolpe de Venenis p. 396.

specie mali reputari causa posset. Apium Linn. Svec. 248. parca adeo in fossis urbis copia provenit, ut vix inde damni quidquam redundare posse videatur. Herbarum fere venenatissimam, cicutam aqvaticam Generi Lin. Sv. 239. Svecis Språngört dictam, offendere hic nequivimus. Remotius tamene continenti, nasci illam in aqvis posse, ubi scapha destitui qvære vix licuit, non plane negamus (a). Repugnat vero' non tantum pecuarii narratio, sed symptomata qvoque mali, circa Christianstadium observati, collata cum signis stragis bovillæ, a Celeb. Archiatro Linn. in flor. Lapon p. 17 Tornoæ, ineunte vere observatæ, per cicutam aqvaticam vero excitatæ, non satis Simul videntur quadrare. Nec oenantes Linn. Svec. 237, venenatam speciem, offendere circa Christianstadium licuit; nec corruptentem pascua *Gratiolam*, in Svecia quidem nondum inventam. *Sium minimum Raji*, quod in peninsula Jsternæset reperimus, ante vero in Svecia nunquam, paucisque alibi locis fuit inventum, eo nobis suspectum magis vilum est, quod cognatione, cicutam aqvaticam prope contingat, eoqve præcise dum moriuntur maxime pecudes, tempore floreat. Accedit, quod, pecuario teste, isthoc loco sæpe adeo morbo corripiantur pecudes; quodque a prato depresso Blackema dicto, per stragem qvoque bovillam detestabili, dimidio tantum Fluvii, isthæc distingvatur peninsula. Experimenta ergo cum herbis hic nascentibus §. 2. aqvisque per pascua sta-

---

(a) Venenatam hanc herbam non in pascuis; sed extra ea, inter prædium Râbelœf & Christianstadium, in rivulo reperit. Phil. Mag. & Adjunctus D. nus. Burmester,

stagnantibus, institui ut curarent incolæ, admodum foret optandum. Quæ enim herbarum aquarumque in pecudes effectus expendere scientia deberet, nimum neglecta hucusque fuit, *latetque sæpe*, teste, de secalis quibusdam noxiis granis Boerhavius (a) *deleteria vis in ejusmodi rebus, de quibus nemo cogitasset unquam*. Quod si experimentis sic institutis, perderentur pecudum aliquot, stragis sic bovinæ cognita haberetur causa, facile tum forte removenda; sin minus perirent, tantillo labore, sibi quis rei que publicæ, scientiam acquireret perutilem.

§. XV.

Vero autem maxime videtur simile, nec ab herba aliqua venenata, nec ab aquis stagnantibus solis, aliqua forte ratione removendis, derivari stragem bovilam debere; quin potius oriri illam juxta ab acribus hic inque depressis pratis nascentibus aquaticis plantis, aquisque ipsis stagnantibus: quibus dum aluntur pecudes, sanguis sensim, usque dum mors subsequatur, videtur corrumpi. Morbi ipsius indoles §. 5. sententiam hanc nostram non parum confirmat. Ecquid enim vesiculæ, cor hepar ac pulmones pecudum occupantes §. 5. N. 14. aliud designant, quam corruptam lympham esse? Tumores colli aliarumque partium, §. 5. N. 13. hydropē, utiq; partialē designant. Imo vero pecudū aliquot dissectæ, hydropē illis mortiferam fuisse, evidenter docuerunt §. 5. N. 15. Neque tamen peculiarē ejusmodi hydropem, excitari veneno posse, negamus. Antequam autem quid sit illud, monstrari queat; opinionem

---

(a) v. Swieten's comment. Tom. 1. p. 753.

nem hanc nostram, non facile quis impugnaverit. Sanguinem enim pecudum, alimentis minus idoneis corrumpi, pro certo erit habendum. Ita quidem in Livonia (a), A. 1727, contigit, per æstatem sanas visas pecudes, intra spatium horarum 24, in pascuis derepente corruere, post toleratam hyeme famem, & gramina primo vere exsucca devorata. Earum quidem cor ac pulmones hydatides, flavescente pituita plenæ, perinde ac circa Christianstadium contingit, visæ sunt occupasse. Ex eadem quoque causa multæ admodum Brandenburgico in solo conciderunt pecudes, quare pascua locorum omnium, sicca urgente æstate, aqvis providere limpidis, regio fuit sancitum edicto (b). Quæ ergo ratione circa Christianstadium morbus oriatur, facile quis sic poterit colligere. Postquam enim pecudes, herbas acriores, ranunculum vero præcipue assumerint; non inde minus, quam æstatis fervore sitis oritur vehemens, pecudes, ut in aqvis primum obviis, iisque sæpe noxiis §. 12. sitim exstingvant, impellens. Ex hac herbarum aquarumque acrimonia, in pituitam tarde circulantem, bonus earum sanguis videtur resolvi. Sic quidem pecudes corpus favere, pingvescere ac bene habere judicantur, quæ tamen fomite iam morbi contracto, cachexia laborant. Cuncta autem isthæc, cum iisdem in dies alantur armenta, pascuis augentur; ut vel rumpantur inde vasa lymphatica, vel in cellulosa cavitateve aliqua coacervetur lympa, vel propriis denique folliculis inclusa, Hydatides dictas constituat. Quod

fi

(a) Büchneri Miscel A. 1727. p. 140.

(b) Annal. Vratiolav. A. 1719. Jun. p. 677, 678. Sept p. 320.

si ad cor, pulmones, hepar, majorave vasa, isthæc contingant; circulum inde sangvinis suffocatum sisti, mortelubsequente subitanea, facile quis viderit. Minus autem hoc ipsum vitulis pecudibusque junioribus contingit, id quod humoribus earum per naturam gelatinosis, vasis vero laxioribus magisque cedentibus, poterit tribui. Hydro-
pistandem specie aliqua, pecudes mori, & maculæ vel vesiculæ in corde aliisve partibus observatæ evincunt; quæ cum fæctore destituantur, collectam potius lympham, partes vitales suffocantem, quam quidem inflammationem præviā indeque subsequentem corruptionem, designant. Hæc ita comparata esse, facile intellexerit, qui hydrope mortuos consuevit secare. Tandem, nec fortius aliquod venenum malo videtur originem dedisse, quod in ventriculo & intestinis nil vitii inflammationisve vestigium hæctenus observari potuerit; nisi aquam forte volueris putridam, quæ in ipsum sangvinem cito satis penetrans, vim ibi exseruerit venenatam. Ultimo quidem monere licebet, hydropem, quandoque quidem subito ex potu frigido, corpore callente assumpto nasci solere; sæpissime tamen sensim in corpore generari. Hinc deduci ratio posse videtur, cur ingressæ pascua pecudes, non statim sed tractu demum temporis, ex quo herbas assumerint acres, morbo corripiantur. Tempus enim, antequam sangvinem corrumpere herbæ possint, quædam requirunt; quemadmodum de Aconito Theophrastus testatur (a), temperari illud ita posse, ut longo quoque, ex quo assumptum sit, tempore interimat.

§. XVI.

Quod si ex herbis acrioribus, per prata paludosa

na-

(a) Lindestolpe de venenis p. 302.

nascentibus, malum oriarur, quam sit illud avertere difficile, facile poterit judicari. Pascua enim fodiendo fossasque ducendo, elatiora durioraque reddere, quemadmodum in Italia, Hollandia, alibi que factum est, (a) omnium quidem foret consultissimum, hic vero nimis forte sumtuosum. Nimum quoque foret incommodum, per æstatem domi retinere armenta, & resecta in pascuis falce gramina, quemadmodum apud exteros læpedit, illis præbere; quo quidem modo noxia quæ forent, possent seligi. Fossam autem, quæ per pascua ad lacum prædii Hammar tendit, fodiendo puram reddere, non difficillimæ operæ negotium foret. Quæ quidem opera non herbæ minus extirpari noxiæ §. 12. possent quam stagnantes aquæ & lacunæ isthuc non modo derivari, sed & fluentes reddi posse viderentur.

§. XVII.

Proximum autem foret, de ejusmodi cogitare mediis, quæ ita disponere pecudum corpora possent, ut minus pascua nocerent. Primum ergo omnium, statis diei temporibus ad limpidas fluvii aquas deduci pecudes deberent. Post hæc, quinto quovis vel sexto mane, hanc pice liquida tinctum, præberi illis posset. Ea enim ratione ventriculus roboraretur, superflui vero collecti simul evacuarentur humores. Quin & exteris locis, experientia comprobatum est hoc genus medicamenti, ut videre est, in actis Vratill. A. 1719. mensis Sept. p. 320. Nec eundem in usum, sequentem ineptam judicare formulam. Recipe Radicis Gentianæ, Petasitidis, Vincetoxici, Singularum unciam: Folio

L

rum

(a) Lindestolpe de Venenis p. 802.

rum myricæ, Sescunciam: Trifolii aquatici, Cardui benedicti, singulorum uncias binas: Baccarum Juniperi uncias quatuor: Baccarum Lauri, unciam. Contundantur in pulverem, misceantur, cumque farina avenacea & aqua simplici vel muriatica fiat pasta, in clibano tantillum ut cohæreat, coquenda, postquam formati inde ante fuerint panes minuti, in modum biscitorum. Hujusmodi panis, plus minus biuncialis muria maceratus, semel aut bis per septimanam singulis pecudum, quamdiu metus morbi urgeat, præbeatur.

§. XVIII.

Quod si vero jam ægrotet pecus, tumor vero in collo appareat, setaceum experientia stabilitum §. 7. absque mora adhibeatur. ut comprimens laryngem venasque jugulares aqua, cito effluat. Sed & clyster simul vel liquidus vel fumo foliorum nicotianæ paratus iniiciatur, dum ori infunditur potio ex radicis Rhei uncia, vel semuncia, in aqua avenacea muria mixta, parata. Sequentem autem die laudatorum superius panum unicum §. 18. usurpari mane, singula vice & vespere posset. Jdoneum quoque foret ex radicis trifolii aquatici manipulo, foliorum vero ejusdem manipulis binis aut tribus, baccarum denique juniperi contusarum manipulo uno, decoctum parare, colaturæ vero ejus dimidiam partem, quotidie pecudibus usque dum sanatæ fuerint, præbere. Si vero tanta incipientis morbi vis esset, ut citæ foret metus mortis; præter jam laudatam, drachmæ binæ vel uncia dimidium Victrioli depurati, admisceri Rhabarbaro posset, quo citius sic a nobilioribus partibus ad intestina derivari lymphæ posset. Atqui hæc quidem ea sunt, quæ pro cognita hucusque morbi indole, proponi a nobis, nixa rationibus auxilia potuerint.

Addenda.

Pag. 4. lin. 21. *adde* : Provenit quoque in dumetis, inter Helsingburgum & Pâhlskiöp.

- 7. Post N. 5. *interferi* debet :

Androsace foliis lanceolatis dentatis glabris, perianthiis corolla brevioribus, angulatis. Lin. Sv. 160. *Androsace montana flore minori.* Buxbaum. A. Petr. II. p. 369. Tab. 23. fig. 2. Icon quantum ad flores, non bona. Et Haller. Flor. Jen. Rup. p. 16. & 17. cum descriptione.

Descriptio.

Radix alba, perpendicularis conica, parum fibrosa. *Foliorum* ordo raro simplex, sæpius autem multiplex, ut in Chamæjasme Alp. Joh. Bauh. III. p. 869. *Caulis* teres, nudus parum vilosus, ab una ad sex uncias ascendens. *Involucrum* universale folia constituent plura v. g. 13, bilinearia, lanceolata integra. *Radii* umbellæ, vel si mavis, *pedunculi*, quaquaversum dispersi, semunciales, plus minus, fere totidem, quot sunt foliola involucrum constituentia. *Perianthii* acuti angulos quinque virentes, connectunt membranulæ virore magis pallescente. *Corolla* monopetalæ *tubus* ovatus vel sphaericus, staminibus atque pistillo, ut assolet. *Fauces* perangustas *glandule* quinque flavæ evidentiissimæ, acus vulgaris caput diametro æquant, circumstant. *Limbus* corollæ quinquepartitæ planus, laciniis obtusis & velut truncatis : quandoque integris, quandoque erosis, quandoque in majoribus speciminibus. emarginatis. *Capsula* globosa ca-

lyce comprehensa. *Odor* florum in sertum collecto-
rum, *Stoechadis citrinæ*.

Locus Tempus & Observatio.

Nascitur abunde in campis arenosis, inter Wramm
& Christiandium. Longe vero adhuc copiosius pro-
venit, inter diversorium Lyngby & prædium Hwit-
skiöfle. Floret mense Aprilis & Maji. Glandulis,
quas habet, odore non obscuro, & statura sapius
magis procera, differre videtur ab Androsace, quæ
in Lapponiæ alpibus & Upsaliæ collibus provenit.

- 8. ante N. 7. poni debet:

*Campanula caule angulato, floribus sessilibus, capitulis
terminatricibus.* Lin. Sv. 182.

Symphytum Petraum I. & II. Tabern. Ic. 560 &
561.

Locus & Tempus.

Crescit abunde ad viam publicam inter Helsing-
burgum & Glumslöf, Julii & Aug. mensibus
florens.

Pag. 36. lin. 7. *adde*: Crescit quoque alibi per Scaniam
frequens v. g. ad Roslätt & Marfwinsholm.

- - 16. Post CAULES, *adde*: proprio semet ro-
bore sustentantes.

- 37. lin. 14. Post Plures, *adde*: recentes purpu-
rascentes, siccati -

- - lin. 17. post latæ, *adde*: rectæ.

- - - 22. post resplendentem: *adde*: ut sericeo
villo, minutissimo tamen & tactu facile obliteran-
do, obductum appareat.

- 38. lin. 6. *adde*: Sed & alibi per Scaniam non in-
frequens est, v. g. in clivo herbifero, prope flu-
vium.

vium, qui inter Kesslinge & Annelöf decurrit. Nascitur quoque in sylva ad Sölvåkra & Wafaholm, prope agros. In Hallandia vero, per collem, prope hortum prædii Sperlingsholm situm provenit. Quæ ad Hasselmocella nascuntur specimina, altero ex quo lecta fuerunt die, gratum, sed debilem primulæ veris vel melisophylli odorem spirarunt. Quædam tamen specimina inodora erant. Quo magis autem hirsuta folia, eo certius observata fuerunt odorifera.

- 40. l. 14. *adde*: Crescit & alibi frequens, per Scaniam & Hallandiam, caule ad basin quandoque piloso hispido.
- 49. Post allatum; *adde*: millefolium.
- - l. 18. *adde*: Provenit quoq; extra Helsingburgum, alibique per Scaniam; in Hallandia vero ad prædium Sperlingsholm.
- 61. lin. 3. *adde*: Nascitur quoque in agris arenosis ad diverforium Lyngby.

Emendanda.

Pag. 4. lin. 9. squamis & pilis. *lege*: Squamis.

- - 27. non frequentissimo. *lege*: quoque frequentissimo.

5. - 10. diformis. *lege*: difformis.

6 - 4. hisutus. *lege*: hirsutus.

7 - 21. & ad. *lege*. &.

9 - 14. petioli. *lege*: rami florigeri.

12. - 15. hyenem *lege*: hyemem.

12. - 27. Theophrastoqui; *lege*: Theophrasto, qui.

14. - 31. sæpe; *lege*: frequentes.

- 15. - 16 & 17. implicatiores. *lege* : implicationes.
- 16. - 11. filiorum. *lege* : foliorum.
- - petioli. *lege* : pedunculi.
- 22. - 3. Sv. 277. *lege* : Sv. 267.
- 23. - 14. semiprojecti. *lege* : semiprojecti.
- 36. - 18. tantillum. *lege* : quandoque.
- 37. - 13. parum angulati. *lege* : substriati.
- - 15. vix. *lege* : aliquantum.
- - 18. oblogo. *lege* : oblongo.
- 44. - 5. natantibus. *lege* : nutantibus.
- 51. - 18. sit. *lege* : fit.
- 53. - 18. apparatus. *lege* : apparatus.
- 55. - 10. Maj. *lege* : Maji.
- 66. - 10. em. *lege* : lem.
- 67. - 25. uibique. *lege* : ubique.
- 73. - 16. quean *lege* : queant.
- 75. - 2. quoddendississime. *lege* : quod densissime.
- - 6. pantago. *lege* : plantago.
- - 12. lös *lege* : löf.
- - 19. quic *l.* qui e.
- - 27. H. Fl. elv. *l.* Fl. Helv.
- 76. - 15. Su, b. *l.* sub.
- - 16. alt. *l.* est.
- 77. - 6. tamene *l.* tamen e.
- - 7. destitui. *l.* destituti.
- 79. - 22. favere *l.* facere.
- - 30. vratiolav. *l.* Vratislav.
- 8. - 6. par *l.* par-
- - 20. callente *l.* calente.

Index Plantarum.

Numerus, paginam designat.

A.

Absinthium. 7.
Achillea. 48.
Acrosticum. 60.
Alisma. 67.
Allium. 18. 20. 21.
Aloë. 14.
Alfene. 7. 60.
Anagallis. 1.
Anchusa. 5.
Androsace. 83.
Anthericum. 22.
Antirrhinum. 64.
Apium. 14. 30. 67.
Arenaria. 29.
Aster. 67.
Asterocephalus. 4.

B.

Betonica. 23. 62. 63.
Bidens. 44. 67.
Bistorta. 10.
Bryum. 58.
Buglossum. 60.
Butomus. 46. 67.

C.

Campanula. 7. 8. 84.
Cakile. 33. 34.

Carduus. 42. 49.
Caryophyllus. 61. 62. 63.
Centaureum. 10. 11.
Cepa. 18.
Chamaeleon. 42.
Chondrillis affinis. 40.
Cichoreum. 41.
Cirsium. 27. 42.
Cnicus. 46.
Conterva. 67.
Consolida. 45.
Conyza. 45.
Coreopsis bidentis. 49.

D.

Damasonium. 54.
Daucus. 13.
Dianthus. 61. 62. 63.
Digitalis. 10.

E.

Echium. 60.
Elichrysium. 44.
Erigeron. 67.
Eruca. 32. 33. 34.
Eupatorium cannab. 49.

G.

Gallium. 4. 67.

Ga-

Garyophylli. 61. 63.

Gentiana. 11.

Gnaphalium. 44.

H.

Helleborine. 55.

Hieracioides. 40.

Hieracium. 39. 40.

Holost. Caryophyll. 7.

Hydrocotyle. 14. 67.

Hypnum. 57. 58.

Hypochoeris. 39.

J.

Jacobæa. 45. 67.

Jungermannia. 58.

L.

Lathyrus. 35.

Leontodon. 39.

Lepidium. 14.

Linum Cath. 67.

Lichen. 58. 59. 60.

Lithospermum. 5. 60.

Lotus. 38.

Lyfimachia. 67.

Lythrum. 67.

M.

Mentha. 67.

Millefolium. 48.

Muscus. 57. 58.

Myosotis. 59. 67.

Myriophyllum. 14. 67.

O.

Oenanthe. 14. 64.

Orchis. 50. 52. 54.

Orobanche. 7.

P.

Palmata. 52.

Paronychia. 60.

Pedicularis. 31.

Perficaria. 67.

Peplis. 67.

Phalangium. 22.

Phellandrium. 14. 67.

Picris. 41.

Porrum. 21.

Primula. 60.

Pseudostachys. 64.

Ptarmica. 38.

R.

Ranunculus. 30. 67.

Raphanus. 33.

S.

Sagittaria. 67.

Saponaria. 24. 25.

Satyrium. 54.

Saxifraga. 25. 60.

Scabiola. 3.

Scorzonera. 27.

Senecio. 44. 46.

Serapias. 54.

Si-

Silymbrium. 31. 32.
Sium. 14. 15. 16. 17. 67.
Spargan. 67.
Stratiotes 67.
Stœchas. 44.
Stachys. 64.
Subularia. 67.
Symphyt. Petr. 84.

T.

Tridaetylites. 60.

Triglochin. 6.
Tripolium. 30.
Tunica. 23. 62.
V.
Vaccinium 22.
Valerianella. 7.
Verbascum. 8. 9.
Veronica. 1. 2. 59. 67.
Vicia. 36.
Vitis Idæa. 22.

Index locorum , circa quæ recensitæ nascuntur plantæ.

A.

Ællinge. 12.
Andrarum. 21.
Annelöf. 62.

B.

Baalsberg. 60.
Blentarp. 53.
Bulstofta. 10.

C.

Canonica prata. 46.
Christianstadium. 3. 14. 17.
46. 48. 84. 67.

D.

Dahlby. 24. 52.
Dufeke. 9. 36. 48.

E.

Everlöf. 60.

F.

Fielige. 11. 12. 45.
Foglesång. 3. 8. 20. 39. 43.
49. 52.

G.

Giersnäs. 2.
Giret. 60.
Glumslöf. 84.

H.

Hæddinge Kyrkia. 24.
Hafgård. 54. 55.
Hallandsåhs. 22. 58.
Hasslemölla. 38.
Håslöf. 31.
Heckeberga. 39. 40.
Hedensea. 7.
Helge å. 17. 46.
Hörby. 50.

M

Hwit-

Hvitkiöfle. 84.

I.

Isternæset. 3. 17.

Julared. 44.

K.

Klågerup. 57.

Kongakiärr. 22.

L.

Landscrona. 30.

Löddestrom. 25.

Lundinum. 12. 25. 31. 33. 52.

Lyngby. 84. 85.

M.

Malmogia. 33.

O.

Oertofta. 12. 31. 33.

Onslunda. 42.

Osbyholm. 50.

P.

Piffeka bæck. 58.

Påhlskiöp. 83.

R.

Råbelöf. 58. 60. 61.

Resten. 54.

Roslätt. (lilla). 4.

Rönneberga hœgar. 62.

Rörum (södra) 64.

Rösiöholm. 22. 58. 59.

S.

Sallerup (östra) 10. 41.

Sandby. 44.

Siöbo. 24.

Skabersjögård. 29. 41.

Skarhult. 63.

Snarestad. 54.

Sölfakra. 85.

Sperlingsholm. 85.

T.

Thorn. 63.

Togarp. 62.

Torringelund. 58.

Torup. 52. 59.

Tranåhs. 13. 50.

Tunbyholm. 13. 50.

W.

Wadmöllan. 25. 49.

Wæ. 22.

Wallkierra. 44.

Wafaholm. 57. 85.

Widarp. 33.

Wramm. 5. 22. 48. 84.